

KINACHOFANYA KAZI KUZUIA UKATILI WA KINGONO DHIDI YA WATOTO

Muhtasari

OAK
FOUNDATION

THE EQUALITY
INSTITUTE

Together
for girls
STRENGTH IN NUMBERS

YALIYOMO

- I. Utangulizi**
- II. Usuli: Ukatili wa Kingono Dhidi ya Watoto**
- III. Mapitio ya Ushahidi: Sababu na Jinsi Inavyofanyika**
- IV. Njia za Kuzuia Ukatili wa Kingono Utotoni**
- V. Maana**

UTANGULIZI

Takwimu zipo dhahiri: Ukatili wa kingono huwaathiri wasichana na wavulana katika kila nchi duniani kote. Kwa muda mrefu sana limekuwa janga linaloendelea kimyakimya huku kukiwa na uelewa mdogo kuhusu mawanda, ukubwa na athari za tatizo hili au kuelewa njia zinazoweza kumaliza tatizo. Ukimya huu umetoa mwanya wa ukatili dhidi ya watoto kuendelea.

Hata hivyo, kuna tumaini. Hivi karibuni, kumekuwa na mwamko ulimwenguni kote kuhusu suala la ukatili dhidi ya watoto. Wakati kumekuwa na mazungumzo kidogo kuhusu njia za kuzuia ukatili wa kingono, andiko hili linakusudia kubadilisha hali hiyo. Kwa kuchambua utafiti bora zaidi unaohusu mikakati iliyopo, na kubainisha masuluhisho yenye ufanisi zaidi na yanayoonyesha nuru, tumeunda nyenzo kwa ajili ya wafanya maamuzi, watetezi na watekelezaji wa mpango, ikionyesha nini kinachofanya kazi ili kuzuia ukatili wa kingono utotoni na katika umri wa balehe.

Yakiwa yametokana na mwongozo wa INSPIRE "Mikakati Saba ya Kuzuia Ukatili Dhidi ya Watoto," mapitio haya ya ushahidi yaliangalia mikakati iliyojikita mahususi katika kuzuia ukatili wa kingono. Kisha tukaainisha mikakati hii kuwa ni yenye ufanisi, inayoonesha nuru, ya busara, yenye migogoro, haina athari au inadhuru. Kuanzia programu za shulen za kufanya mahusiano salama hadi kuwa na jitihada za kuhamasisha jamii, masuluhisho haya yaliyojikita katika ushahidi huonyesha kwamba mambo haya yanatekelezeka na kwamba ni programu zenye ufanisi wa gharama ambazo zinaweza kusaidia kuvunja mnyororo wa ukatili.

Ushahidi unaonyesha kwamba ukatili wa kingono unaweza kuzuiwa, na ni lazima uzuiwe. Sasa ni juu yetu kufanya utekelezaji wa masuluhisho haya. Kwa pamoja tunaweza kujenga ulimwengu salama kwa ajili ya kila mtoto.

UFUNGUO WA ALAMA

UCHUNGUZI KIFANI

Maelezo ya kina ya vingiliaji kati, sera au programu.

MAONI YA MTAALAMU

Maoni ya mtaalamu kuhusu masuala husika, vingiliaji kati au changamoto

NYENZO

Nyenzo na zana za ziada

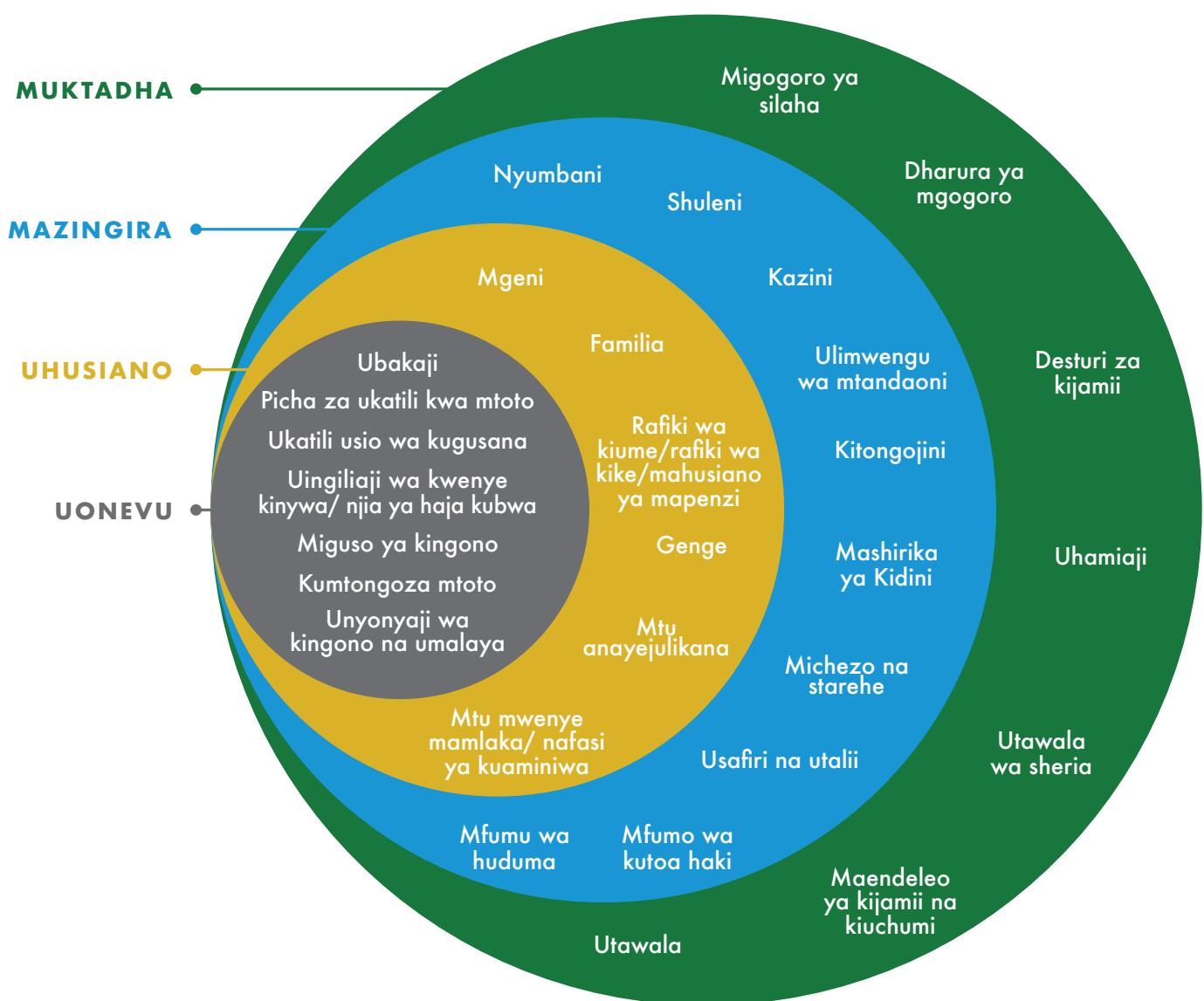
II.

USULI: UKATILI WA KINGONO DHIDI YA WATOTO

USULI

Ukatili wa kingono dhidi ya watoto, ambao unamjumuisha mtu yeyote aliye chini ya umri wa miaka 18, hutokea katika nchi zilizopo katika viwango vyote vya maendeleo na huwaathiri watoto wa umri wote. Ukatili wa kingono¹ hujumuisha matendo kadhaa ya kingono dhidi ya mtoto, ikiwa ni pamoja na, lakini si tu, ukatili wa kingono kwa mtoto bali pia kujamiihana kwa ndugu wenye uhusiano wa damu, ubakaji, ukatili wa kingono katika muktadha wa mahusiano ya kimpenzi, unyonyaji wa kingono, ukatili wa kingono wa mtandaoni, na ukatili wa kingono wa bila kugusana. Ukatili wa kingono kwa watoto pia hujumuisha vitendo ambavyo havihuishi vitendo halisi vya kushurutisha au vitisho, bali ni vile ambavyo vinaweza kufanywa kwa njia ya maneno ya kubembeleza, hongo, utii, hadhi, mamlaka, na kupotosha desturi za kijamii. Katika baadhi ya matukio, mhusika anaweza asitambue ukatili huo wa kingono unaofanywa dhidi yake.

MAZINGIRA MBALIMBALI YA UKATILI WA KINGONO DHIDI YA WATOTO²

UKATILI WA KINGONO NI SUALA TATA

Kumekuwa na mijadala mingi kuhusu sababu za ukatili dhidi ya watoto na uelewa mpana kwamba hakuna sababu moja pekee inayoweza kuelezea ni kwa nini ukatili huo unatokea. Katika eneo hili la uzuiaji wa ukatili, mwongozo wa kiekolojia na kijamii² unatumika sana ili kuelewa maingiliano tata ya hali ya kuwa katika mazingira hatarishi na sababu za ulinzi ambazo zinachangia hatari ya kufanyiwa ukatili na kuwa mtendaji wa ukatili huo, ikiwa ni pamoja na mtoto husika, familia na mahusiano ya ndani ya mtu binafsi, jumuiya na jamii nzima na miktadha ya kisiasa.

Kuelewa hatari hizi na sababu za kuzuia katika ngazi mbalimbali kunaweza kusaidia kubainisha fursa za kuzuia. Kwa ajili ya mapitio haya, tulichagua kutumia mwongozo wa kiekolojia na kijamii, uliotumiwa mahususi kwa ajili ya ukatili wa kingono kwa watoto, ukizingatia mazingira mbalimbali kuanzia kwa mtu mmoja hadi katika muktadha wa jamii, kama njia yenye ufanisi ya kuelewa tatizo na masuluhisho yenye ufanisi.

HATARI ZA UKATILI WA KINGONO DHIDI YA WATOTO³

MTU MMOJA	UHUSIANO	JUMUIYA	JAMII
<p>Uonevu</p> <ul style="list-style-type: none"> Jinsia Umri Mwelekeo wa kingono Utambulisho wa kijinsia Ukosefu wa elimu Uyatima Pombe na dawa za kulevya Kujitenga kijamii Ulemavu wa mwili au wa akili <p>Ukosefu</p> <ul style="list-style-type: none"> Pombe na madawa ya kulevya Uhalifu wa vijana Kutokuwa na uwezo wa kujua hisia za wengine Ujeuri wa jumla na kukubali ukatili Kuanza ngono mapema Fantasia za kingono za kulazimisha Kupenda ngono ya kulazimisha na kujihusisha na ngono hatarishi Kuwa katika mazingira ya vyombo vya habari vinavyoonyesha ngono Uadui dhidi ya wanawake Kuzingatia desturi za majukumu ya kijinsia ya kimapokeo Hali ya kuona wanaume ni wenyewe nguvu Tabia ya kujinyonga Kuwa na tabia ya unyanyasajii wa kingono tangu mapema au uhalifu 	<p>Uonevu</p> <ul style="list-style-type: none"> Msaada wa wazazi/familia Familia kutengana Uhusiano dhaifu kati ya mzazi na mtoto Ukosefu wa utambuzi (kwa niaba ya wazazi) wa hatari na mazingira hatarishi kwa watoto kufanyiwa ukatili wa kingono Mtoto kutendewa vibaya Kijihuisha na makundi yanayopenda sana ngono Kujihuisha katika uhalifu (magenge) <p>Ukosefu</p> <ul style="list-style-type: none"> Mazingira ya familia yanayoambatana na ukatili na mgogoro wa kimwili Historia ya utofoni ya ukatili wa kimwili, kingono au kihisia Mazingira ya familia ambayo si wezeshi kihisia Mahusiano dhaifu kati ya mzazi na mtoto, hasa akina baba Kujihuisha na vijana ambao wanapenda sana ngono, wenyewe kuthamini unaume na wanaofanya makosa ya uhalifu Kujihuisha katika uhusiano wa kimapenzi ambao ni wa ukatili Heshima ya familia inachukuliwa kuwa ni muhimu zaidi kuliko afya na usalama wa mtoto Uhusiano imara wa wazee wa zamani au mazingira ya familia 	<p>Uonevu</p> <ul style="list-style-type: none"> Fujo katika jumuia Huduma hafifu ya kipolisi au mwitikio hafifu Hatua dhaifu zinazochukuliwa na jumuiya dhidi ya wakosaji wa ukatili wa kingono umaskini Mitazamo kuhusu umri, ukuaji na tabia za kingono Ukosefu wa utambuzi wa hatari na mazingira hatarishi kwa watoto kufanyiwa ukatili wa kingono Usaidizi dhaifu wa kitaasisi kutoka katika mifumo ya polisi na kimahakama na mifumo ya ustawi wa jamii, ikwaa ni pamoja na kiwango cha chini cha kutoa taarifa za ukatili wa kingono kwa mammaka husika. Ustahimiliyu wa kijamii wa ukatili wa kingono katika jamii <p>Ukosefu</p> <ul style="list-style-type: none"> Hadhi ya chini ya kiuchumi na kijamii Ukosefu wa fursa za ajira Ukosefu wa usaidizi wa kitaasisi kutoka polisi na mifumo wa mahakama Ustahimiliyu wa jumla wa kijamii wa ukatili wa kingono katika jamii Vikwazo dhaifu yya kijamii dhidi ya wakosefu wa ukatili wa kingono 	<p>Uonevu</p> <ul style="list-style-type: none"> Maendeleo duni ya kiuchumi Desturi za kijamii zinazounga mkono ukatili Vikwazo dhaifu vya kisheria na mifumo dhaifu ya ulinzi wa mtoto Kukubali mtoto kufanyishwa kazi Mgogoro wa silaha Mgogoro wa misaada ya kibinadamu Kukosa kutambua/kukubali kwa wavulana kuwa ni waathirika watarajiwaa chini ya sheria Desturi zinazowaruhusu watu wazima kuwa na udhibiti juu ya watoto Ukosefu wa utamaduni wa ulinzi, na imani asili ya kijamii kwa watu wazima ambao wanawahudumia watoto (shule, makundi ya kidini, mashirika yanayowahudumia vijana) <p>Ukosefu</p> <ul style="list-style-type: none"> Desturi za kijamii ambazo zinawalaumu waathirika, zinadumisha ukimya na kuwatoa wakosaji katika lawama Desturi za kijamii ambazo zinaunga mkono hali ya mwanaume kuonekana yupo juu na ana haki za kingono Desturi za kijamii ambazo zinadumisha udhiafu wa mwanamke na kunyenekeea katika masuala ya kingono Sheria na sera dhaifu zinazohusiana na ukatili wa kingono na usawa wa kijinsia Kutokuwa na usawa wa kijinsia Viwango vya juu zaidi vya uhalifu na muundo mwininge wa ukatili Kukubali ukatili kama njia ya kutatua mgogoro Dhana ya mwanaume kuwa bora kunakohusishwa na utawala, heshima, au ujeuri Kukosekana kwa huduma toshelevu kwa watoto na wanawake waliofanyiwa ukatili wa kingono

UMRI NA JINSIA

Miongozo inayojikita katika ukatili dhidi ya watoto kwa ujumla imeondoa vigezo muhimu vyajinsia na umri, mara nyingi inashindwa kubaini aina mahususi za ukatili wa kingono na kujumuisha kwa ufanisi mkabala unaozingatia jinsia na maisha. Kwa upande mwengine, miongozo inayojikita katika ukatili dhidi ya wanawake na ukatili unaojikita katika jinsia haijajumuisha vizuri mkabala wa kimaendeleo, na mara nyingi inakosa mkazo juu ya mahitaji na uzoefu mbalimbali wa watoto na vijana walio katika balehe, ikiwa ni pamoja na jinsi ambavyo ukatili dhidi ya wanawake unaathiri wavulana na wasichana.

Mkabala wenyewe mawanda mtambuka ni muhimu ili kuelewa na kushughulikia vipengele vyahatari vinavyoingiliana kwa ajili ya uonevu. Ingawa Mkataba wa Haki za Mtoto (CRC) umekuwa nyenzo muhimu katika kuongoza maendeleo kwa zaidi ya miongo kadhaa ili kushughulikia ukatili dhidi ya watoto bado hautoi mtazamo mahususi kuhusiana na umri na jinsia, jambo ambalo kwa umahususi ni tatizo kwa mazingira mahususi ya uhatarishi yaliyopitiwa na wasichana na wavulana katika hatua mbalimbali za ukuaji wao. Aidha, takwimu mpya zinaanza kuonesha kwamba tofauti zingine kwa kiwango cha mtu binafsi kama vile ulemavu, mwelekeo wa kingono, na utambulisho wa kijinsia pia huongeza hatari ya mtoto kufanyiwa uonevu.

Mapitio haya ya ushahidi yamejikita katika miongozo iliyopo ya kuzuia na kushughulikia ukatili wa kingono dhidi ya watoto, na haikusudii kubadilisha au kurudufisha miongozo au nyenzo hizo zilizopo. Badala yake, mapitio haya yanaongezea, na yanachagiza katika nyenzo zilizopo kwa kujikita kwa makusudi kwenye mapengo yaliyobainishwa na kuhakikisha ujumuishaji imara wa maingiliano mawili ambayo daima hayajitekezi katika mfumo wa nyenzo zilizopo yaani **umri na jinsia**

KUENEA KWA UKATILI WA KINGONO DHIDI YA WATOTO

Watoto wote wanaweza kuwa walengwa wa ukatili wa kingono, hata hivyo, takwimu zinaonesha kwamba wasichana kwa ujumla wapo katika hatari kubwa. Makadirio ya kiulimwengu yanaonyesha kwamba wasichana milioni 120 (au mmoja kati ya 10) chini ya umri wa miaka 20 wamepitia aina fulani ya maingiliano ya kingono kwa kulazimishwa. Makadirio ya kiulimwengu kwa wavulana kwa sasa hayapo.⁴ Hata hivyo, uchanganuzi wa takwimu zilizopo kwa nchi 24 (hasa katika nchi zenyenye kipato cha juu na cha kati) zilionesha kwamba ukatili wa kingono wakati wa utoto ulianzia 8% hadi 31% kwa wasichana na 3% hadi 17% kwa wavulana.⁵

Kwa zaidi ya mwongo mmoja uliopita, jitihada kubwa zimechukuliwa ili kuboresha takwimu kwa nchi zenyenye kipato cha chini na cha kati kuitia Programu ya Tafiti za Kidemografu na Afya (DHS), Tafiti za Kundi la Viashiria Kadhaa (MICS), na Tafiti za Ukatili Dhidi ya Watoto na Vijana (VACS).⁶ VACS kwa umahususi imeonesha nuru mpya kuhusu kiwango na athari za ukatili wa kingono katika nchi za uchumi wa chini na wa kati duniani kote.

MAONI YA MTAALAMU

Kuelewa Ukatili wa Kingono kwa Watoto

Dkt. David Finkelhor, Mkurugenzi wa Kituo cha Utafiti wa Uhalifu Dhidi ya Watoto na Profesa wa Sosholojia katika Chuo Kikuu cha New Hampshire, Marekani

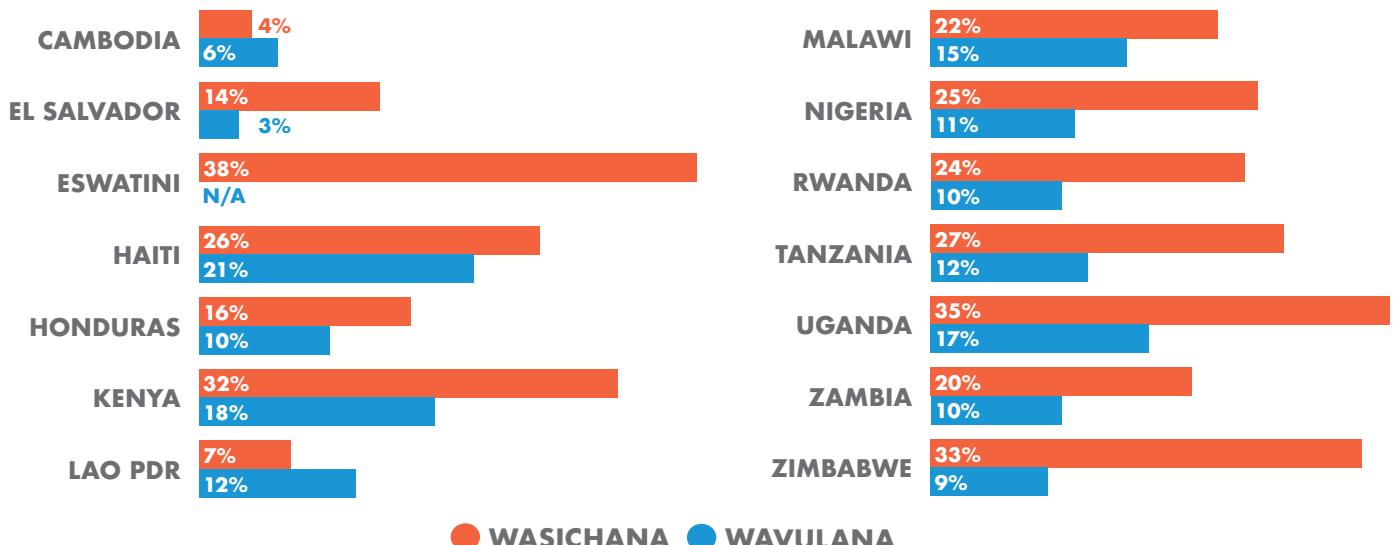

Istilahi kuu 'ukatili wa kingono' iliyotumika katika mapitio haya hurejelea vitendo mbalimbali ikiwa ni pamoja na ukatili wa kingono. Ingawa fasili zinatofautiana, ni muhimu kuzingatia kwamba ukatili wa kingono kwa watoto hujumuisha vitendo ambavyo havihuishi vitendo halisi vya kushurutisha au vitisho, na mara nyingi vinaweza kufanywa kwa njia ya maneno ya kubembeleza, hongo, utii, hadhi, mamlaka, na kupotosha desturi za kijamii. Katika baadhi ya matukio, mpokeaji anaweza asitambue uonevu anaofanyiwa au kwamba ukatili wa kingono umetendwa dhidi yake. Vitendo kama hivyo ni uhalifu mkubwa sana wenye matokeo mabaya kwa ukuaji na afya ya mtoto

Aidha, wakati mwingine inaweza kuwa vigumu kumpata mwathiriwa wa uhalifu huo ili kuurpleea taarifa, na kuipata familia na mamlaka ili wachukulie kwa uzito uhalifu huo, kwa sababu mabadiliko haya hayaendani na dhana yao ya kile wanachokiita

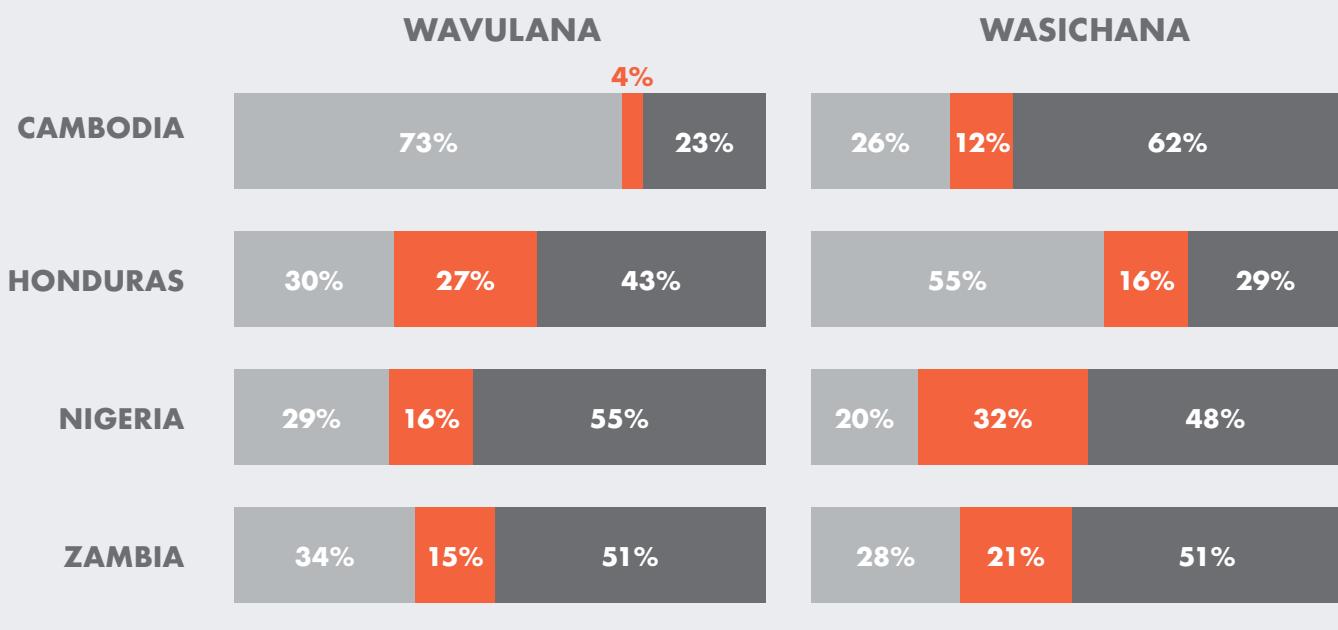
"shambulio" la kingono au "ukatili" wa kingono unafananaje. Katika matukio mengi kati ya haya, waathiriwa wanaogopa kuwa watalaumiwa, na familia zinakuwa na mashaka kwamba sheria au wafanyakaji wengine wa maamuzi wataona uhalifu huo. Kwa namna hiyo, baadhi ya mawakili wanapendelea neno "unyanyasaji" kuliko istilahi "shambulio" au "ukatili." Aidha, ili kuwasaidia waelewe mabadiliko ya uhalifu, elimu na mafunzo kwa ajili ya polisi, mfumo wa mahakama, watunga sera na jamii kwa ujumla vinahitajika katika hilo.

UKATILI WA KINGONO MIONGONI MWA WATOTO

Asilimia ya vijana ambao walipitia uzoefu wa ukatili wa kingono kabla ya umri wa miaka 18

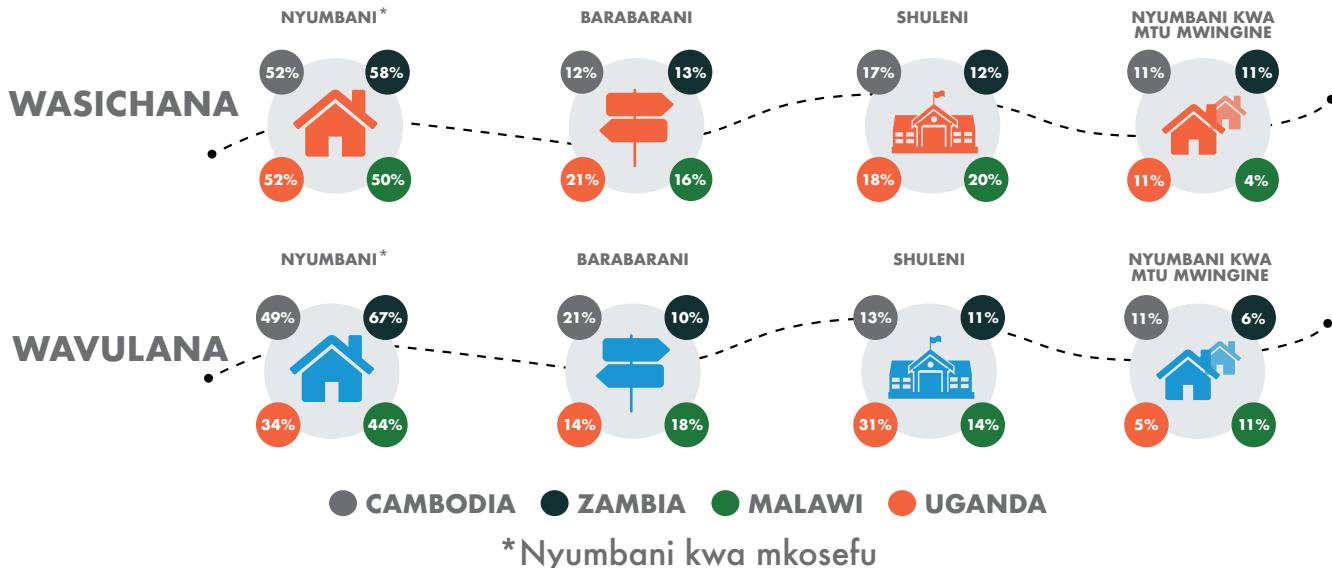
WASICHANA NA WAVULANA HUPITIA UKATILI WA KINGONO KATIKA UTOTO WAO WOTE NA UMRI WA KUBALEHE

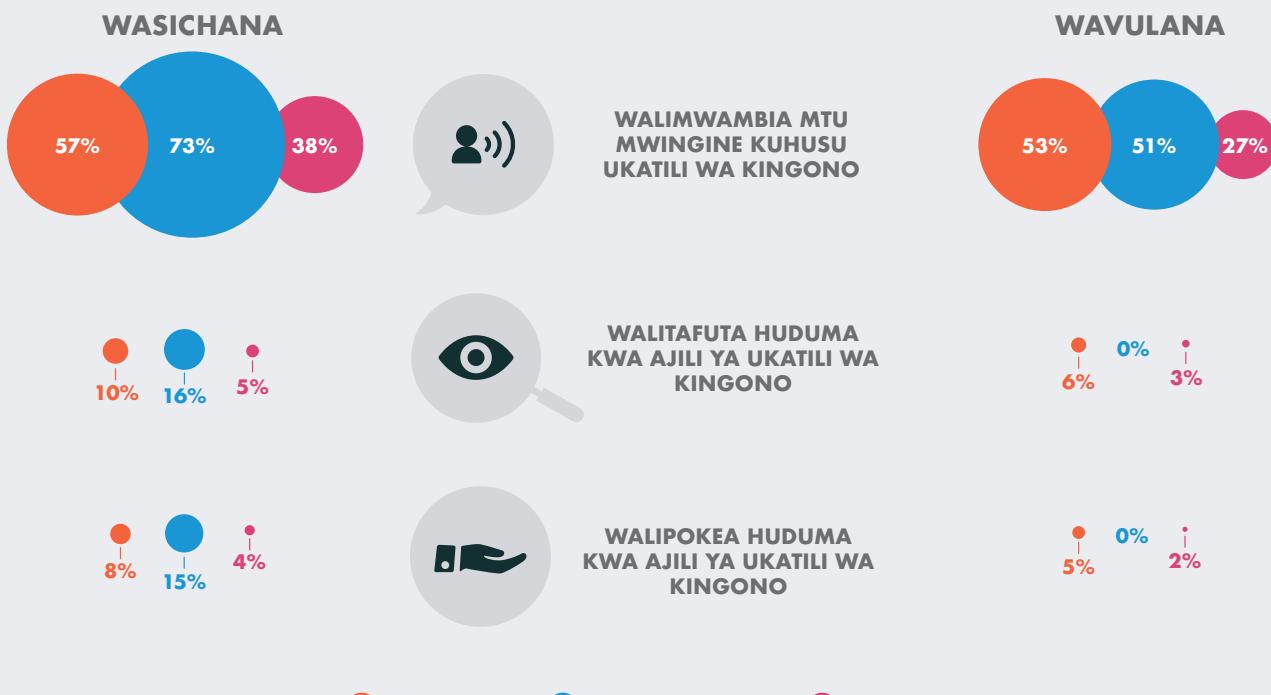
Umri wa tukio la kwanza la ukatili wa kingono miongoni mwa wavulana na wasichana ambao walipitia uzoefu wa ukatili wa kingono kabla ya umri wa miaka 18

UKATILI WA KINGONO MARA NYINGI HUTOKEA KATIKA MAENEZO YANAYOFAHAMIIKA

Eneo la tukio la kwanza la ukatili wa kingono alifanyiwa kijana kabla ya umri wa miaka 18

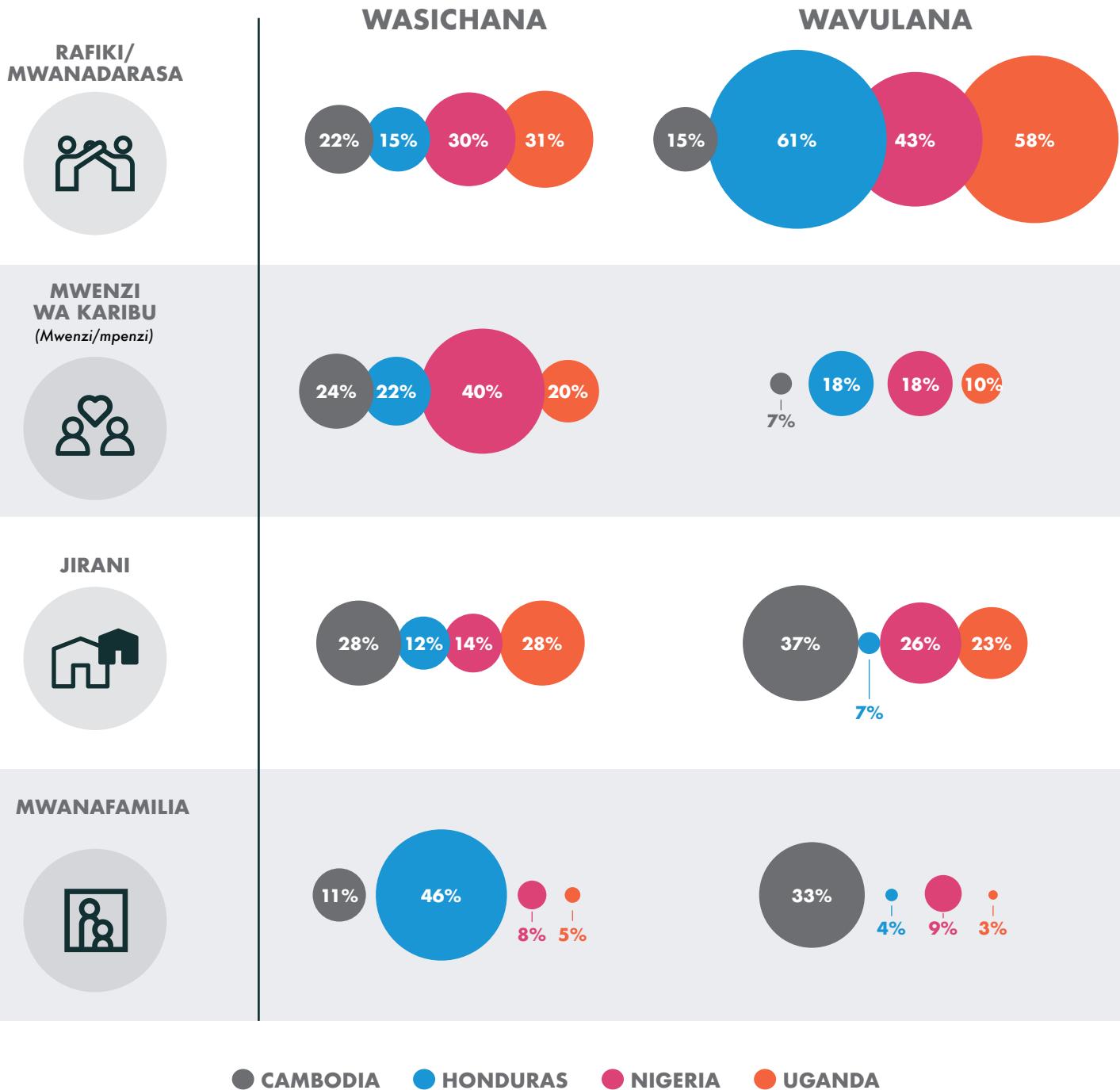

WATOTO AMBAO WANAPITIA UKATILI WA KINGONO HAWAPATI MSAADA NA HUDUMA WANAZOHITAJI

Kijana ambaye alimwambia mtu, alitafuta huduma na/au alipata huduma kwa ajili ya ukatili wa kingono mionganini mwa wale ambao walifanyiwa uzoefu wa ukatili wa kingono kabla ya umri wa miaka 18.

WAKOSEFU WA UKATILI WA KINGONO KWA KAWAIDA NI MTU AMBAYE ANAFAHAMIKA KWA MTOTO AU KIJANA ALIYE KATIKA UMRI WA BALEHE

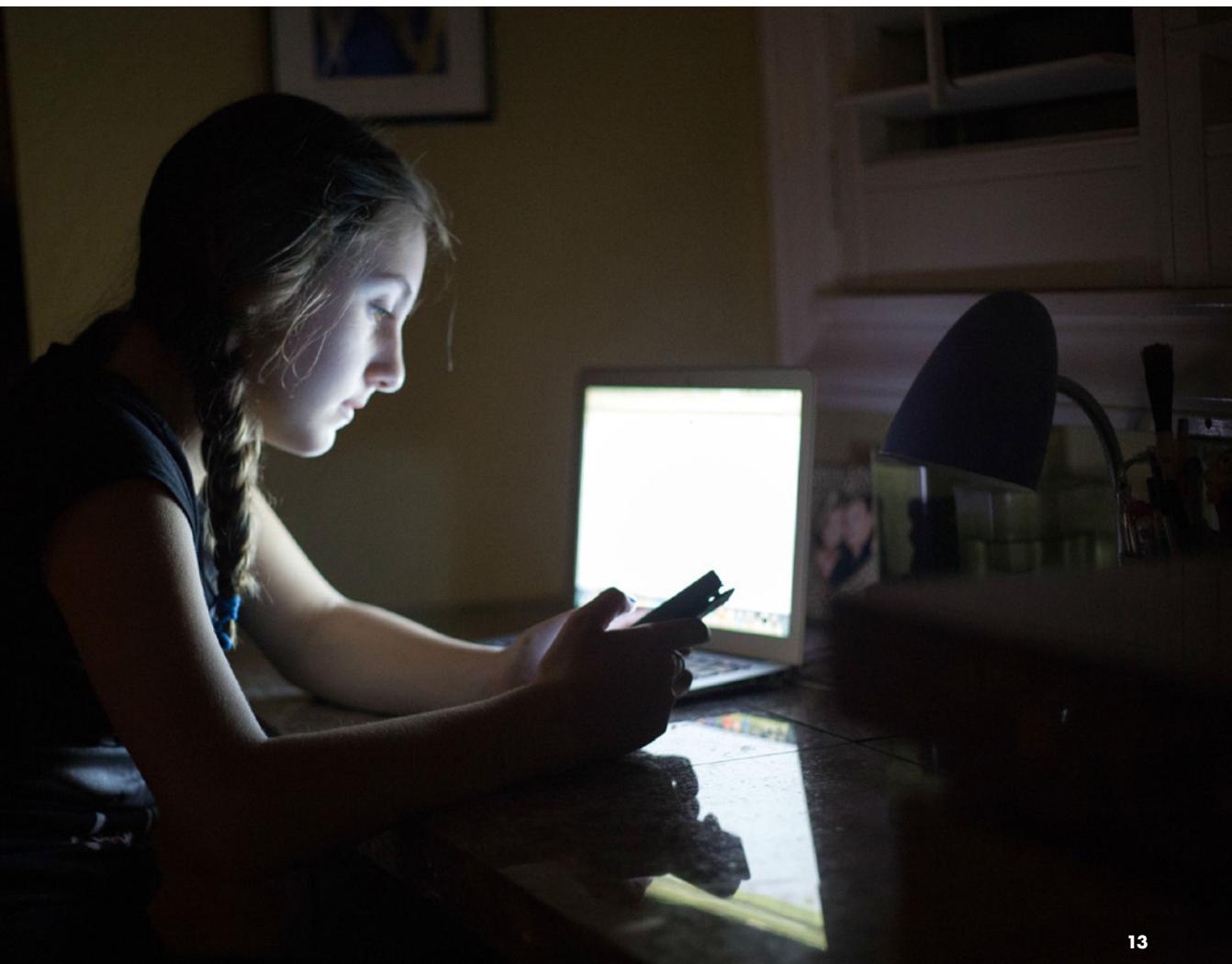

Watendaji wengi wa matukio ya kwanza ya ukatili wa kingono mionganini mwa wale ambao walipitia uzoefu wa ukatili wa kingono kabla ya umri wa miaka 18

UKATILI WA KINGONO WA MTANDAONI

Unyonyaji na unyanyasaji wa kingono kwa mtoto mtandaoni (CSEA) ni eneo lenye tatizo linaloibukia. Miongozo ya kisera, mifumo ya haki, na mashirika ya utekelezaji wa sheria hujitahidi kuendana na ukuaji wa haraka wa aina hii ya unyanyasaji. Kanzidata ya INTERPOL ya picha na video za Unyonyaji wa Kingono kwa Mtoto zina zaidi ya picha na video milioni 1.5.⁷ Aidha, Kituo cha Kitaifa cha Watoto Waliopotea na Walionyonywa kilibaini kwamba kilipokea ongezeko la ripoti milioni 8.2 kuanzia mwaka 2017 - 2018.

- Kadiri mwathiriwa anavyokuwa mdogo ndivyo **ukatili unakuwa mbaya zaidi**
- **84%** za picha zilijumuisha **shughuli za wazi za kingono**
- Zaidi ya **60%** ya waathiriwa ambao hawakubainishwa walikuwa ambao hawajafikia umri wa balehe, **ikiwa ni pamoja na vichanga na watoto wadogo**
- **65%** ya waathiriwa ambao hawakubainishwa walikuwa **wasichana**
- **Picha za ukatili mbaya** zilionekana kuwahuisha **wavulana**
- **92%** ya watendaji wa uhalifu walioonekana walikuwa **wanaume**

III.

MAPITIO YA USHAHIDI: SABABU NA JINSI INAVYOFANYIKA

Hadi hivi karibuni, mambo machache sana yalikuwa yakifahamika kuhusu ukweli unaohusiana na ukatili wa kingono dhidi ya watoto. Hata hivyo, kwa zaidi ya miongo miwili iliyopita, idadi kubwa ya tafiti zinazofanyika kwa lengo la kuweka kumbukumbu na kuelewa mabadiliko na kushamiri kwa ukatili wa kingono dhidi ya watoto umeanza kuonesha nuru katika ukubwa na athari zake. Kihistoria, utafiti mwangi sana umejikita katika nchi zenye kipato cha juu (HIC), lakini maendeleo makubwa yamefanyika katika nchi zenye uchumi wa chini na wa kati (LMIC). Ushahidi unaoonekana huelezea kwamba vingiliaji kati kwa ajili ya kuzuia matukio hayo unaweza kuleta tofauti.

Kwa kuzingatia mwongozo wa INSPIRE, ambao unatoa mikakati mikubwa saba ili kuzuia aina zote za ukatili dhidi ya watoto, mapitio haya yameweke pamoja na kuainisha mikakati ilijojikita kipekee katika kuzuia ukatili dhidi ya watoto. Wakati mapitio haya yamejikita katika kuingilia kati na kuzuia, tunataka ieleweke kwamba uzuiaji wenyewe ufanisi hauwezi kutokea bila ya kuwapo kwa huduma ya kushughulikia tatizo.

Kupitia INSPIRE, mapitio haya ya ushahidi yapo sambamba na Malengo ya Maendeleo Endelevu ya mwaka 2030 (SDG), ambayo hujumuisha malengo kadhaa ya kimabadiliko kwa ajili ya kufikiwa ifikapo mwaka 2030 ili kuboresha hali ya binadamu, na uendelevu wa sayari yetu. Kukomesha ukatili dhidi ya watoto ni muhimu ili kufikia malengo kadhaa ya SDG, hasa Lengo la 16.2: Kukomesha unyanyasaji, unyonyaji, biashara haramu ya kuuza watu na aina zote za ukatili dhidi ya mateso ya watoto.

Kwa kuzingatia ushihidi wa kina na maarifa ya kitaalamu ya asasi za kiraia, watendaji, wataalamu, na watunga sera na kwa kuweka mkazo mahususi kwenye LMIC, kusudi la mapitio haya ya ushahidi ni:

- Kuwasilisha muhtasari wa **ushahidi uliopo** kuhusu kitu gani kinachofanya kazi ili kuzuia ukatili wa kingono dhidi ya watoto na vijana walio kwenye umri wa balehe
- **Kushiriki uchunguzi kifani** kutoka katika sekta na maeneo mbalimbali ya dunia
- **Kuainisha changamoto zinazoendelea** na mapengo ya ushahidi
- Kuonesha maoni ya kitaalamu kuhusu namna bora ya **kuzuia ukatili wa kingono dhidi ya watoto**

Mapitio haya yamekusudiwa kwa wafanyaji wa maamuzi, watetezi, na watekelezaji wa mpango ili kusaidia kuongoza jitihada na uwekezaji katika sera na programu ambazo zina uwezekano wa kukomesha ukatili dhidi ya watoto. Mapitio haya yanachagiza nyenzo zilizopo, ikiwa ni pamoja na tathmini mpya ya *Out of the Shadows* ya Economist Intelligence Unit, na andiko la UNICEF la Programu Zinazotia Nuru za Kuzuia na Kushughulikia Unyanyasaji na Ukatili wa Kingono kwa Watoto (2015).⁸

MAPITIO HAYA NI KWA AJILI YA NANI?

Wafanya maamuzi

Watetezi

Watekelezaji
wa programu

MADA ZILIZOPO NJE YA MAWANDA YA MAPITIO HAYA YA USHAHIDI

Ukatili wa kingono hujumuisha vitendo mbalimbali vilivyofanywa katika miktadha mbalimbali. Kutokana na hitaji halisi la kuweka kikimo cha mapitio haya, aina zifuatazo za ukatili wa kingono hazikujumuishwa:

- **Unyonjaji wa kingono na umalaya, ubembelezaji wa mtoto, na biashara haramu ya kingono.** Unyonjaji wa kingono na biashara haramu ya ngono kwa watoto ni tatizo kubwa ambalo linawaathiri watoto na vijana wenye umri wa kubalehe duniani kote.
- **Ukaguzi wa bikra, ukeketaji na uondoaji (FGM/C), na ulazimishaji wa uzazi.**⁹ Vitendo hivi vyenye madhara ni aina ya ukatili ambao wakati mwингine unachukuliwa kuwa ni wa kingono kwa asili na kimsingi huathiri wasichana na wanawake.

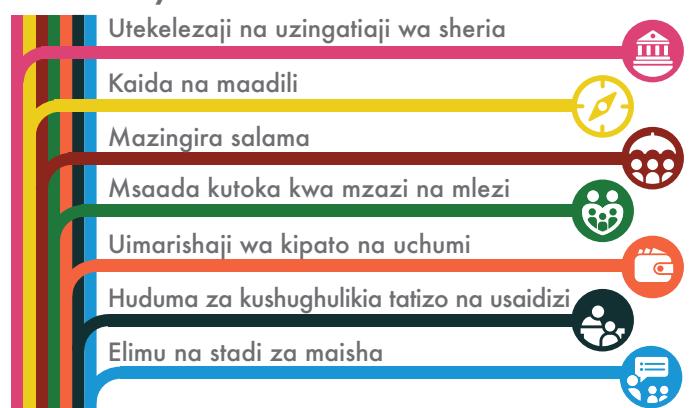
NYENZO

INSPIRE: Mikakati saba kwa ajili ya kukomesha ukatili dhidi ya watoto

Ili kusaidia kukomesha aina zote za ukatili dhidi ya watoto, wakala 10 zenye historia ndefu ya kuamsha mbinu thabiti inayojikita kwenye ushahidi ili kuzuia ukatili dhidi ya watoto zilishiriki ili kuunda INSPIRE, kundi la mikakati na mwongozo wa kitaalamu ulitolewa kutoka katika ushahidi bora kabisa uliopo na uwezekano mkubwa wa kuzuia na kushughulikia ukatili wa kimwili, kingono na kihisia dhidi ya watoto.

Mikakati hiyo saba ni:

NYENZO

Tathmini ya Out of the Shadows ya Economist Intelligence Unit

**The
Economist
INTELLIGENCE
UNIT**

Out of the Shadows ni tathmini ya kuonesha vipimo vya nchi 60 iliyoundwa na Economist Intelligence Unit, ambayo inachunguza jinsi ambavyo nchi zinashughulikia tishio la ukatili wa kingono dhidi ya watoto. Aidha, inachunguza mazingira ambamo tatizo husika linatokea na kushughulikiwa; kiwango ambacho kwacho mwongozo wa kisheria wa nchi husika unatoa ulinzi kwa ajili ya watoto dhidi ya ukatili wa kingono, iwe kujizatiti kwa serikali na uwezo unatumia kuziwezesha taasisi na wataalamu ili washughulikie kwa usahihi; na ushiriki wa tasnia, asasi za kiraia na vyombo vya habari katika jitihada za kushughulikia tatizo. Tathmini hii inaonesha kwamba hatua ya nchi ya kushughulikia ukatili dhidi ya watoto imeonekana sana kwenye mwongozo wa kisheria, huku utendaji ukifautiana kwa kiwango kikubwa katika kujizatiti na uwezo wa serikali. Tathmini ya *Out of the Shadows* haijaribu kupima kipimo cha tatizo katika kila nchi na haitoi taarifa kuhusu ueneajji wa ukatili wa kingono dhidi ya watoto. Badala yake, hutumika kama nyenzo ya kuonyesha jinsia gani unyanyasaji na unyonyajji wa kingono kwa watoto unavyowekewa kipaumbele katika kiwango cha kitaifa. Kwa maelezo zaidi, tembelea outoftheshadows.eiu.com.

UAINISHAJI ULIOTUMIKA KATIKA MAPITIO HAYA YA USHAHIDI

Katika mapitip haya, uingiliaji kati ulainishwa kama "wenye ufanisi," "unatia matumaini," "wenye busara," "wenye athari," na "wenye madhara" kwa kujikita katika vigezo vifuatavyo, vilivyotumiwa kutoka kwenye mwongozo wa INSPIRE.¹⁰

UANINISHAJI	FASILI
WENYE UFANISI	Angalau tafiti mbili za kupima matokeo za ubora wa hali ya juu au wa kadiri kwa kutumia majaribio yaliyodhibitiwa pasipo mpangilio na/au muundo wa nusu majaribio wa ubora wa hali ya juu umeona matokeo mazuri ambayo ni makubwa kitakwimu katika eneo moja au zaidi la ukatili wa kingono dhidi ya watoto (kwa mfano, unyanyasaji wa kingono (CSA), ukatili wa mahusiano ya kimapenzi); uingiliaji kati huu unapendekezwa kwa kujikita katika uchambuzi wa ubora wa hali ya juu na mapitio ya kimfumo ya matokeo kutoka katika tathmini kadhaa za uingiliaji kati.
INATIA MATUMAINI	Angalau utafiti mmoja bora wa nusu majaribio umeona matokeo mazuri, makubwa kitakwimu katika eneo moja au zaidi la ukatili wa kingono dhidi ya watoto (kwa mfano. CSA, ukatili wa mahusiano ya kimapenzi); angalau utafiti mmoja wa kupima matokeo wenye ubora wa hali ya juu au wa kadiri kwa kutumia jaribio linalodhibitiwa bila mpangilio na/au miundo ya upimaji nusu ya ubora wa hali ya juu umeona matokeo mazuri, makubwa kitakwimu katika hatari moja au zaidi au sababu za kiulinzi kwa ukatili wa kingono dhidi ya watoto (kama vile ujuzi mzuri wa malezi, mawasiliano kati ya wazazi na watoto kuhusu mikakati yenye ufanisi kwa ajili ya kuepuka kuwa katika mazingira ya ukatili, uwazi ulioongezeka, maarifa yaliyoongezeka ya tabia za kujilinda).
WENYE BUSARA	Uzoefu wa kitabibu, utafiti wenye maelezo, ripoti za kamati za wataalamu, mamlaka yanayoheshimiwa, au mikataba/makubaliano ya kiulimwengu yamebainisha uingiliaji katia kuwa ni muhimu sana kwa ajili ya kuzuia ukatili wa kingono dhidi ya watoto.
WENYE MGOGORO	Ushahidi kutoka tafiti mbalimbali za ubora wa hali ya juu huonesha matokeo yanayopingana kwenye eneo moja au zaidi la ukatili wa kingono dhidi ya watoto (kwa mfano, baadhi zinaonekana kuwa na ufanisi na baadhi zinaonekana kutokuwa na ufanisi, husababisha madhara, au kuongeza hatari). Ushihidi unatolewa katoka katika tafiti mbili linganishi (pale ambapo tafiti hizo zinakidhi kimoja kati ya vigezo hivyo hapo juu).
HAUNA MADHARA	Angalau tafiti mbili za kuona matokeo za ubora wa hali ya juu au wa kadiri kwa kutumia majaribio yaliyodhibitiwa na/au tafiti za nusu majaribio za ubora wa hali ya juu hazikuona athari kubwa kitakwimu katika eneo moja au zaidi la ukatili wa kingono dhidi ya watoto.
WENYE MADHARA	Ushahidi kutoka katika angalau tafiti mbili za ubora wa hali ya juu au wa kadiri huonyesha kwamba uingiliaji kati huu unaweza kusababisha madhara yasiyokusudiwa au kuongeza hatari.

IV.

USHAHIDI: NJIA ZA KUZUIA UKATILI WA KINGONO UTOTONI

UTEKELEZAJI NA UFUAMILIAJI WA SHERIA

AINA YA UINGILIAJI KATI	KUNDI LA UMRI/JINSIA	UFANISI	UWEZO	UPUNGUFU	MIFANO YA UINGILIAJI KATI
Kuridhia mikataba ya kimataifa, miongozo na sheria	Umri: Wote Jinsia: Zote	WENYE BUSARA	Hutoa mwongozo kwa ajili ya kutumia na kutekeleza sheria za ndani	Mara nydingi haitekelezwi	Itifaki za Umoja wa Mataifa na mikataba kama vile Mkataba wa Umoja wa mataifa kuhusu Haki za Mtoto (CRC)
Kutekeleza na kuzingatia sheria ambazo zinaonesha ujinai wa miundo mbalimbali ya ukatili wa kingono dhidi ya watoto na watu wazima	Umri: Wote Jinsia: Zote	WENYE BUSARA	Kufanya vitendo fulani kuwa jinai huunda miongozo ya lazima ya kisheria kwa ajili ya kuwahukumu wakosajii na kutoa haki kwa waathiriwa, huunda mazingira wezeshi kwa ajili ya mikakati ya uzuiaji, na huweza kufanya kazi kama kizuizi na kuna matokeo chanya katika kupunguza kesi za kujirudia. Kiwango cha chini cha umri wa kuolewa/kuoa (umewekwa kuwa miaka 18) kunaweza kusababisha kupungua kiwango cha ndoa za utotonii.	Kupima ufanisi wa uzuiaji ni changamoto	Sheria za kiwango cha chini cha umri wa kuolewa/kuoa (umri wa miaka 18); sheria ambazo zinatoa adhabu ya jinai kwa ukatili wa kingono kwa mtoto, ubakaji katika ndoa, unyanyasajii wa kingono mtandaoni na unyonyaji wa kingono (kwa mfano., Mkataba wa Lanzarote wa Umoja wa Ulaya)
Kuanzisha viwango vinavyowazingatia waathiriwa na huduma maalumu kwa ajili ya kutunga sera na kutoa haki	Umri: Wote Jinsia: Zote	WENYE BUSARA	Kunaweza kupunguza waathiriwa kupewa msongo tena; hujenga msingi muhimu kwa ajili ya uzuiaji wenyewe ufanisi; kunaweza kuongeza utoaji wa taarifa	HAIHUSIKI	Sera ya mfano ya Chama cha Kimataifa cha Wakuu wa Polisi kwa ajili ya polisi kushughulikia ukatili wa kingono dhidi ya wanawake na watoto; mfumo wa kujua taarifa za kiwewe wa Mtando wa Kitifa wa Msongo wa Watoto wa Marekani; Mwongozo wa Hakika katika Masuala Yanayohusiana na Waathiriwa Watoto na Mashahidi wa Uhaliwa Ofisi ya Umoja wa Mataifa inayoshughulikia Dawa za Kulevywa na Uhaliwa (hutoa mfano wa mchakato wa kupata haki ya jinai wa kujua taarifa zinazohusu uhaliwa kwa waathiriwa watoto; ushughulikiaji wa haki ya kijinai kwa programu ya ukatili wa kingono nchini Guatemala, Muundo wa A Breeze of Hope nchini Bolivia; Vituo vya Utatezi wa Watoto nchini Marekani; VidaNyx
Sheria ambazo zinazuia matumizi mabaya ya pombe	Umri: Wote Jinsia: Zote	WENYE BUSARA	Zinaweza kushughulikia vipengele vya hatari vinavyohusiana na uonevu na utendaji wa ukatili wa kingono, kama vile matumizi ya pombe kupita kiasi na kunywa bila mipaka	HAIHUSIKI	Sheria ambazo zinaongeza bei ya pombe, zinaweza vikwazo vya siku za mauzo, inaweka ukomo wa mrundikano wa vituo vya kuza pombe na huweka kiwango cha chini cha umri wa kununua

AINA YA UINGILIAJI KATI	KUNDI LA UMRI/JINSIA	UFANISI	UWEZO	UPUNGUFU	MIFANO YA UINGILIAJI KATI
Kuondoa makatazo ya vikomo vya makatazo ya uhalifu wa ukatili wa kingono	Umri: Wote Jinsia: Zote	WENYE BUSARA	Ushahidi unaobukia unaonesha kwamba kuondoa (au kuongeza) makatazo ya vikomo kunaweza kusababisha kiwango kikubwa cha kutoa taarifa na kuongezeka kwa utolewaji wa hukumu	Utofauti mkubwa wa sheria katika nchi/majimbo	Mifano kadhaa ya sheria katika nchi/majimbo ambayo yameondoa makatazo ya vikomo vya uhalifu wa ukatili wa kingono
Utekelezaji na uzingatiaji wa sheria wenye ulinganifu ndani ya nchi na kimataifa zinazohusu unyonyaji na unyanyasaji wa kingono wa mtandaoni	Umri: Wote Jinsia: Zote	WENYE BUSARA	Sheria imara, utekelezaji thabiti wa sheria, mahakama maalumu hutumika kama msingi muhimu kwa ajili ya uzuiaji na ushughulikiaji wenye ufanisi; sheria za kina na zenye ufanisi zinaweza kuwezesha utekelezaji wa sheria ili kuchunguza mapema na kutoa hukumu kwa wakosaji wa ukatili wa kingono kwa watoto na kubainisha na kuwalinda waathriwa zaidi	Wakati wa kuchunguza unyanyasaji wa kingono mtandaoni, kuna uwiano muhimu kati ya faraga na uzuiaji wa uhalifu	Sheria kuhusu kutuma ujumbe unaohusu ngono, utongozaji wa mtandaoni na ukatili wa kingono unaojikita kwenye picha; NetClean
Kutekeleza na kuzingatia sheria ambazo zinataka kutoa taarifa ya ukatili wa kingono dhidi ya watoto kunakofanya na watalamu waliobainishwa (kwa mfano, polisi, walimu, watoa huduma za kijamii)	Umri: Utoto wa awali na utoto Jinsia: Zote	WENYE BUSARA	Huongeza kutoa taarifa na kuthibitisha kesi	Kupima ufanisi katika uzuiaji ni changamoto, na idadi inayooongezeka ya utoaji wa taarifa huhitaji kuoanishwa na utoaji wa huduma ulioongezeka	Sheria katika maeneo na nchi kadhaa (kwa mfano, Jimbo la Australia Magharibi na Canada)
Arifa na sheria za usajili wa wahalifu wa kingono kwa wahalifu wa kingono ambao ni watu wazima	Umri: Hatua ya awali na ya mwisho ya balehe Jinsia: Zote	WENYE MGOGORO	Huweza kuongeza utoaji taarifa wa kesi	Huunda kikwazo kikubwa katika kufikia huduma za afya ya uzazi na masuala ya ngono ambazo ni salama, za siri; huweka kikomo cha wakala na uchaguzi	Sheria ya mwaka 2012 ya Ulinzi wa Mtoto Dhidi ya Uhalifu wa Kingono (India)
Arifa na sheria za mhalifu wa kingono kwa wahalifu watoto ambao wanafanya uhalifu wa kingono	Umri: Wote Jinsia: Zote	WENYE MGOGORO	Imelenga kuwazuia wale ambaao wangekuwa wahalifu na kuwalinda dhidi ya kurudia kushitakiwa tena	Haijaonyesha kupunguza hali ya kushitakiwa tena	Sheria ya Megan (MAREKANI) na sheria mbalimbali za Arifa ya usajili wa Mhalifu wa Kingono (SORN)
	Umri: Wote Jinsia: Zote	WENYE MADHARA	Imelenga kuwazuia wale ambaao wangekuwa wahalifu na kuwalinda dhidi ya kurudia kushitakiwa tena	Haijaonyesha kupunguza hali ya kushitakiwa tena; huongeza hatari ya kujinyonga na kutongozwa na watu wazima kwa ajili ya ngono au uonevu wa kingono	Sheria mbalimbali za SORN kwa ajili ya wahalifu watoto ambao wanafanya uhalifu wa kingono

Ushughulikiaji wa Haki ya Uhalifu kwa Ukatili wa Kingono nchini Guatemala

Takwimu kutoka katika programu ya International Justice Mission (IJM) nchini Guatemala hupendekeza kwamba ushughulikiaji wa haki ya uhalifu kwa ukatili wa kingono dhidi ya watoto kunaweza kuboreshwa kwa kiwango kikubwa, kusababisha ongezeko la uhalifu wa kingono ulioripotiwa katika mamlaka.¹¹ Pamoja na ujengaji wa uelewa kuhusu uhalifu, sambamba na kukamatwa na kutoa adhabu kwa wafanyaji wa makosa ya ukatili wa kingono dhidi ya watoto (SVAC) kunaweza kuwa na ushawishi wa faida juu ya desturi za kitamaduni.

Kuanzia mwaka 2005 hadi 2017, IJM walitoa usaidizi kwa waathiriwa 465 wa ukatili wa kingono dhidi ya watoto na familia zao. Kwa kushirikiana na wizara ya umma (huduma ya mashtaka) na polisi ya kitaifa, watu zaidi ya 287 walikamatwa na kushtakiwa, ikichangia mafanikio ya mashtaka dhidi ya watu 267 katika eneo la mradi. IJM wametoa mafunzo na ukufunzi kwa waendesha mashtaka wa Guatemala na wahusika wa kitengo maalumu cha polisi kinachohusika na ukatili wa kingono.

IJM walifanya utafiti wa awali na wa mwisho kuhusu ushughulikiaji wa serikali ya Guatemala katika repoti za ukatili wa kingono kwa watoto, kutathmini mafaili ya kesi kuanzia kipindi cha mwaka 2008 hadi 2012 na kurudia utafiti kwa kipindi cha mwaka 2013 hadi 2017. Utafiti ulipata ongezeko la 136% katika idadi ya malalamiko yaliyowasilishwa ya ukatili wa kingono dhidi ya watoto. Watoaji taarifa muhimu walionyesha ongezeko la utamaduni wa kutoa taarifa ambao umeshamiri sana na taarifa inayopatikana sana kwa ajili ya waathiriwa na familia zao. Mabadiliko yanajumuisha:

- Mifumo ya kutoa haki dhidi ya uhalifu iliongeza kwa kiwango kikubwa matumizi yake ya desturi nyeti kwa mwathiriwa wakati wa kukusanya ushahidi wa mwathiriwa. Wakati matumizi ya sehemu zinazowafaa waathiriwa kwa ajili ya kukusanya ushuhuda wa waathiriwa hayakuwa ya kawaida wakati wa utafiti wa awali (30% za kesi), likawa jambo kubwa katika utafiti wa mwisho (98% ya kesi zote). Maendeleo makubwa yalioneckana katika matumizi ya Gesell Chambers (nyenzo maalumu zinazozingatia taarifa kuhusu kiwewe kwa ajili ya waathiriwa ili kutoa ushuhuda nje ya chumba cha mahakama), ambayo hayakuwepo wakati wa utafiti wa awali (kesi 0) lakini sehemu ya pamoja katika utafiti wa mwisho (77% ya kesi).
- Wingi wa mashtaka ya kesi za ukatili wa kingono dhidi ya watoto uliongeza 157% (1,560 wakati wa utafiti wa awali dhidi ya 4,002 katika utafiti wa mwisho) lakini kwa sababu pia kulikuwa na uongezekaji wa kutoa taarifa, hii iliwalishwa ongezeko la kadiri tu katika asiliamia ya malalamiko ya ukatili wa kingono dhidi ya watoto yaliyofikia hatua ya mashtaka (9.8% katika utafiti wa awali na 10.8% katika utafiti wa mwisho).

Tathmini ya Hali ya Urafiki kwa Mtoto: Kuziwajibisha Serikali

Dkt. Assefa Bequele, Jukwaa la Sera ya Mtoto wa Afrika, Addis Ababa, Ethiopia

Kama sehemu ya utetetezi wake wa Umajumui wa Afrika uliojikita katika ushahidi, Jukwaa la Sera ya Mtoto wa Afrika (ACPF) mwaka 2008, lilitengeneza Tathamini ya kwanza kabisa ya Hali ya Urafiki kwa Mtoto (CFI) ambayo inatumika kama mwongozo wa kisayansi ili kupima, kufuatilia na kuchanganua utendaji wa serikali za Afrika katika kuhakikisha utu na haki za watoto.

Nyenko hii ya kwanza kabisa na yenye nguvu ya sera na utetezi inatathimini na kuweka viwango katika utendaji wa serikali kwa kuangalia mbinu zinazojikita katika haki na kitakwimu ambazo zimepitia michakato kadhaa ya kuhakikiwa. Maswali muhimu ambayo CFI inayashughulikia hujumuisha:

- Serikali za Afrika zinafanya vizuri kiasi gani ili kutimiza wajibu wake kwa watoto? Ni serikali zipi zinazofanya vizuri, na zipi ambazo hazifanyi vizuri?
- Je, serikali zinatathminiwa vipi kwa kuzingatia uhusiano wa kila moja?
- Ni tofauti gani zinazoangaliwa katika utendaji wa serikali?
- Ni maeneo gani ambapo zimeendelea au hazikuendelea vizuri?

CFI hufuata mbinu nzima inayojikita katika U3 za CRC zinazojulikana kama Ulinzi, Utoaji wa Huduma, na Ushiriki. Baadhi ya viashairia thelathini vinavyohusiana na matokeo ya kisheria, kisera, kibajeti na ustawi wa mtoto hutumika kupima utendaji. Hivi hujumuisha viasharia wakati wa usajili wa uzazi, ndoa ya utotoni, ukatili, elimu, lishe na huduma za afya. Kuhusiana na ukatili, CFI hutathmini jithhada za kuzuia na kushughulikia aina zote za ukatili dhidi ya watoto, ikiwa ni pamoja na vitendo vyenye madhara,

Uchanganuzi na matokeo kutokana na zoezi hili, ambayo yanachapishwa katika chapisho la ACPF linalotolewa kila baada ya miaka miwili, yaani *Ripoti ya Afrika kuhusu Ustawi wa Mtoto* — hutoa taarifa za kina zenyne mwelekeo wa kisera ambazo serikali na watetezi wa haki za binadamu wanaweza kutumia katika kuanzisha, kutekeleza na kuhamasisha mabadiliko ya kisheria, kisera na kibajeti.

Uimara na ufaafu wa kimataifa wa CFI upo katika mkazo wake wa makusudi katika utendaji wa serikali, uthabiti wake wa kikanuni na kisayansi, na katika kushadidiwa kwenye kanuni za kimajumui.

Kwa sasabu inatoa mwongozo wa kitakwimu unaojikitaka katika haki kwa ajili ya kutathmini utendaji linganishi wa serikali mbalimbali, ina faida za ziada za kuwa chombo cha utetezi cha kuzifuatilia serikali ziwjibike na kuendeleza haki na ustawi wa mtoto ndani na nje ya Afrika.

Kwa maelezo zaidi, tafadhali tembelea tovuti ya ACPF katika africanchild.report/.

MAONI YA MTAALAMU

Usajili wa Mhalifu Mtoto katika Masuala ya Ngono na Sera za Taarifa kwa Umma

Dr. Elizabeth LeTourneau, Mkurugenzi, Kituo cha Moore kwa ajili ya Kuzuia Ukatili wa Kingono kwa Watoto, Shule Kuu ya Afya ya Umma ya Bloomberg katika Chuo Kikuu cha Johns Hopkins, Maryland, Marekani

Usajili wa Mhalifu wa masuala ya kingono na sera za taarifa kwa umma zilikusudiwa kusaidia katika kuzuia na kugundua mapema ukatili wa kingono kwa watoto, ama kwa kupunguza uwezekano wa kujirudia tena makosa ya uhalifu wa kingono au kuzuia uhalifu wa kingono wa mara ya kwanza.

Tafiti nne zilichunguza matokeo ya sera za usajili wa mhalifu mtoto za serikali kuu na majimbo kadhaa kuhusu kushtakiwa tena kwa sababu ya makosa ya kingono na ukatili nchini Marekani na zilishindwa kupata athari yoyote katika viwango vya kushtakiwa tena kwa sababu ya makosa ya kingono na ukatili.

Tafiti tatu zilitathmini athari za usajili katika kuzuia uhalifu wa kingono wa mara ya kwanza na zilishindwa kupata athari yoyote ya awali ya kuzuia. Athari za pande mbili zinazohusiana na sera hizi ni mbaya sana. Watoa huduma za matibabu kwa kiasi kikubwa wana mtazamo wa athari hasi zinazohusiana na usajili wa mhalifu mtoto na utoaji wa taarifa. Mbaya zaidi, usajili wa mhalifu mtoto unahusiana na kuongezeka kwa hatari ya kujaribu kujinyonga, kutongozwa na watu wazima kwa ajili ya ngono, na kuitia uzoefu wa uonevu wa uvamizi wa kingono.¹²

Watoto wanaojihusisha katika tabia mbaya za kingono, ikiwa ni pamoja na tabia mbaya ambazo zimewadhuru wengine, huacha hizo tabia baada ya kuzigundua na wanaonesha uwezekano mdogo wa kushitakiwa tena. Bila shaka, ni muhimu kutambua madhara yaliyosababishwa kwa waathiriwa kwa sababu ya tabia hizo na kuhakikisha kwamba tabia hizo hazirudiwi. Kuna uingiliaji kati kadhaa uliohakikiwa vizuri, unaojikita katika ushahidi kwa ajili ya vijana wenye tabia za kingono zenye matatizo. Usajili wa mhalifu wa kingono mtoto na utoaji wa taarifa si mionganini mwa uingiliaji kati huu wenye ufanisi.

KAIDA NA MAADILI

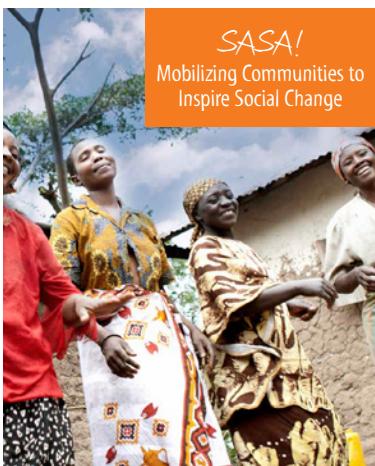
AINA YA UINGILIAJI KATI	KUNDI LA UMRI/JINSIA	UFANISI	UWEZO	UPUNGUFU	MIFANO YA UINGILIAJI KATI
Programu za uhamasishaji za jumuiya ili kubadili mitazamo, desturi, na tabia kwa kuingilia kati moja kwa moja katika ngazi ya jumuiya	Umri: Hatua ya awali na ya mwisho ya balehe Jinsia: Zote	WENYE UFANISI	Tathmini katika LMIC zimeonyesha kwamba programu hizi zinaweza kuchangia kupunguza ukatili katika uhusiano wa kimpenzi, "ikiwa ni pamoja na ukatili wa kingono katika uhusiano wa kimpenzi" na kuhamisha mitazamo juu ya ukatili kuwa mipana zaidi; tathmini ya utekelezaji wa SASA! ilionyesha kwamba kulikuwa kuna manufaa ya wazi kwa watoto	Utafiti zaidi unahitajika ili kutathmini athari ya programu za uhamasishaji wa jumjiya kwa ajili ya makundi maalumu ya umri na kwa ajili ya ukatili wa kingono dhidi ya watoto na vijana walio katika umri wa balehe	SASA!
Kufanya kazi pamoja na wanaume na wavulana ili kuondoa mitazamo ya kibaguzi, kujiona wao ni bora kuliko wanawake na desturi ambazo zinahalalisha ukatili	Umri: Hatua ya awali na ya mwisho ya balehe Jinsia: Zote	INATIA MATUMAINI	Ushahidi unaotia matumaini kutoka katika programu mahususi ambazo zinaongoza uhusiano wa heshima usiokuwa na ukatili mionganini mwa vijana wadogo wa kiume; na tathmini zimeonesha kwamba programu hizo zinaweza kuchangia kupungua kwa uhalifu wa kingono	Tathmini zilihitaji aina nyingine za mbini hii, mahususi kukiwa na makundi rika tofuti na katika mazingira mbalimbali, utafiti zaidi ulihitajika kuhusu iwapo programu hizi zina ufanisi zaidi zinapowalenga wavulana na wasichana	Kuwafundisha Wavulana kuwa Wanaume; Wanaume Wanaweza Kuacha Ubakaji; Wakufunzi katika Uzuaiji wa Ukatili
Kampeni za kujenga uelewa (kitaifa)	Umri: Wote Jinsia: Zote	HAUNA MADHARA	Ushahidi mdogo unaonesha upataji wa maarifa mionganini mwa idadi kubwa ya watu kuhusu ukatili wa kingono na unyanyasaji wa watoto na vijana wenye umri wa balehe; unaweza kuchangia ongezeko la kuripoti ukatili wa kingono kukiwa na huduma mahususi za msaada na programu za kuwafikia watu	Hakuna ushahidi kwa ajili ya kusaidia badiliko la tabia linaloendelea kwa jitihada zao	Kampeni mbalimbali za mujda mfupi za ngazi ya kitaifa ambazo hazichagizwi na uingiliaji kati wa moja kwa moja au fufutiliaji

UCHUNGUZI KIFANI

SASA!

Mradi wa SASA! nchini Uganda ni mfano mmoja wapo wa programu ya uhamasishaji wa jamii kuhusu desturi za kijamii, ambayo inachukuliwa kuwa ni kitendo kizuri kwa ajili ya uingiliaji kati wa desturi za kijamii. SASA! inalenga kubadilisha mitazmo ya jamii, desturi na tabia kuhusu jinsia, ukatili na hatari ya, na mazingiara hatarishi ya kuambukizwa VVU mionganoni mwa wanawake. Ikiwa imeangalia mfano wa kiekolojia wa ukatili, programu hii inahusisha uanaharakati, kisha kuchukua hatua katika ngazi ya jumuiya. Tathmini ya makundi kinasibu ililenga kubainisha mabadiliko ya mitazamo kuhusu, na utayari wa kutokuwa na usawa wa kijinsia na ukatili wa mahusiano ya kimpenzi, maboresho katika ushughulikiaji masuala ya wanawake wanaopitia vitendo vya ukatili, na kupungua kwa hatari kubwa za tabia za kingono. Tathmini hii iligundua kwamba kulikuwa na mabadiliko ya wazi ya tabia, huku vitendo vya ukatili vikipungua kwa kiasi kikubwa katika jamii zilizofikiwa.

Wakati SASA! ililenga uzoefu wa watu wazima katika ukatili wa kingono katika mahusiano ya kimpenzi, mbinu hii inatoa mwelekeo kwa ajili ya uhamasishaji mpana wa jamii kwa ajili ya mikakati inayolenga kwa umahususi watoto na vijana walio katika umri wa balehe.

Masomo kutoka SASA! kuhusu Mwingiliano kati ya Ukatili Dhidi ya Wanawake na Watoto

Utafiti uliofanywa na Guedes, Bott, Garcia-Moreno, na Colombini ulibaini kwamba kuna vipengele kadhaa vya hatari vinavyopatikana pande zote kati ya ukatili dhidi ya wanawake na watoto, vingi kati ya hivyo vinasababishwa na desturi za kijamii.¹³ Mtoto kutendewa vibaya na kunyanyaswa mara nyingi hutokea ndani ya familia ambapo ukatili wa mahusiano ya kimpenzi hutokea, na kuna ushahidi mkubwa ambao unaweza kuwa na athari za kimwingiliano. Aidha, ukatili dhidi ya wanawake na ukatili dhidi ya watoto huingiliana wakati wa umri wa kubalehe, wakati ambapo kila kundi linachukuliwa kuwa katika mazingira hatarishi zaidi ya aina tofauti za ukatili. Hali hii inaelekeza katika hitaji la kuwa na uingiliaji kati wa mapema, hasa mionganoni mwa vijana wenye umri wa kubalehe.

Tafiti za programu ya SASA! hukazia kwamba kuna mwiningiliano mkubwa kati ya ukatili dhidi ya wanawake na watoto. Utafiti wa hivi karibuni kabisa jijini Kampala, Uganda ulibainisha kwamba familia zinazofuata jadi za wazee wa zamani zinaweza kuunda mazingira ambayo yanaonesha kuwa ni jambo la kawaida, na kwa hiyo yanawezesha aina zote za ukatili dhidi ya wanawake sambamba na watoto. Kwa kuangalia uzoefu wa mshiriki, waandishi wanapendekeza kwamba ukatili katika mahusiano ya kimpenzi na ukatili dhidi ya watoto huingiliana ndani ya familia, jambo ambalo lina athari mbalimbali, ikiwa ni pamoja na kuendelea kwa unyanyasajji wa kihisia na kimwili, kiwewe, uigaji wa vitendo vibaya, uhalifu na ukorofi.

Uingiliaji kati huu uliainishwa kama

WENYE UFANISI

MAONI YA MTAALAMU

Mazingatio Muhimu kwa ajili ya Kuwahusisha Wanaume na Wavulana kama Mkakati wa Uzuiaji

Dkt. Gary Barker, Mwanzilishi na Mkurugenzi Mtendaji, Promundo, Brazil na Washington, DC, MAREKANI

Eneo linalokua la kuwahusisha wanaume na wavulana katika uzuiaji wa ukatili unaolenga jinsia na wa kingono umeibuka katika miaka 20 iliyopita. Desturi za kijinsia na kutokuwa na usawa wa nguvu za kijinsia humaanisha kwamba wasichana na wanawake wao mara nyingi ndio wanakuwa waathiriwa wa ukatili wa kingono, hata baada ya tafiti kuthibitisha kwamba wavulana pia ni waathiriwa na kwamba uzoefu wa ukatili wa kingono kwa mvulana huenda usiripotiwe katika baadhi ya mazingira kuliko ukatili wa kingono dhidi ya wasichana. Tafiti pia zinathibitisha kwamba idadi kubwa ya watendaji wa uhalifu wa ukatili wa kingono dhidi ya wasichana na wavulana ni wanaume au wavulana. Wakati kufanya kazi pamoja na wanaume na wavulana katika uzuiaji wa ukatili kunapanuka, mazingatio muhimu yanajumuisha:

- Programu zinazowahusisha wanaume na wavulana kwa ajili ya uzuiaji wa ukatili wa kingono zinapaswa kuwajibika kufuata kanuni za haki za wanawake na kufanya mazungumzo na washirika muhimu wa haki za wanawake ambao wamefanya kazi muda mrefu kutetea na kujenga

msingi wa ushahidi katika kukomesha ukatili dhidi ya wanawake. Angalia kanuni za uwajibikaji za MenEngage ili kupata ufahamu kuhusu suala hili: menengage.org/accountability/.

- Programu zinazowahusisha wanaume na wavulana katika uzuiaji wa ukatili zinapaswa kuwa za mabadiliko ya kijinsia; yaani, programu hii haipaswi tu kuwajumuisha wanaume na wanawake kuingilia kati wanapoona ukatili au kuwafundisha wavulana kwamba "ukatili si mzuri," bali kuhoji desturi zinazoonesha mwanaume ni bora kuliko mwanamke. Kwa ajili ya mapitio ya msingi wa ushahidi wa programu za mabadiliko ya kijinsia zinazowahusisha wanaume na wavulana, soma andiko la WHO "Kuwahusisha wanaume na wavulana katika mabadiliko ya kutokuwa na usawa wa kijinsia katika afya: Ushahidi kutoka katika uingiliaji kati wa programu."
- Baadhi ya programu katika uzuiaji wa ukatili wa kingono pamoja na wanaume na wavulana hujumuisha tu wanaume na wavulana; zingine hujumuisha wanawake na wasichana pamoja na wanaume na wavulana. Ushahidi unaonyesha kwamba mbinu zote zinaweza kufanya kazi zinapokuwa zimejumuisha mkazo dhahiri katika haki, zinapotekeleza utafiti sahihi uliopangiliwa vizuri kuhusu desturi muhimu na pale zinapoweka mkazo katika kuhoji nguvu.¹⁴
- Desturi za kijamii ambazo zinabdalika pamoja na wanaume na wavulana, zinazohusiana na ukatili wa kingono, hazipaswi kuimarisha mitazamo ya uanaume ambayo ni hasi au isiyo ya uasawa. Kwa mfano, kusema kwamba "mwanaume wa kweli hanunui ngono" kunaweza kuimarisha wazo kwamba kuna kitu hicho kinachoitwa "mwanaume wa kweli," desturi ya kijamii ambayo pia inaweza, kwa mfano, kuchochea chuki.

- Programu zinazowahusisha wanaume na wavulana katika uzuaji wa vitendo viovu zinapaswa kutambua uonevu wao. Hata hivyo, hii kwa njia yoyote haitoi fursa ya msamaha kwa mwanamume kwa kufanya vitendo vyatya ukatili, bali huthibitisha kwamba mojawapo ya sababu kubwa saba za wanaume kutumia ukatili wa kingono dhidi ya wanawake na wasichana (na dhidi ya wanaume na wavulana wengine) ni uzoefu wa utotoni wa wanaume wa kuwa wahanga wa ukatili wa kingono. Programu za kisaikolojia na elimu ya makundi ambayo hukiri uwezekano wa wanaume kuwa wahanga wa ukatili wa kingono zinaweza kuwa ni vipengele muhimu vyatya kuvunja mzunguko wa ukatili na kazi ya kuwasaidia wahanga, na michakato ya uwajibikaji kwa wahalifu.

MAZINGIRA SALAMA

AINA YA UINGILIAJI KATI	KUNDI LA UMRI/JINSIA	UFANISI	UWEZO	UPUNGUFU	MIFANO YA UINGILIAJI KATI
Ubadilishaji wa mazingira ya kushikika katika mazingira ya shulen (kwa mfano, sehemu salama kwa ajili ya michezo, mfanyakazi wa shule kufuatilia maeneo ambayo ni rahisi ukatili kufanywa yaliyobainishwa na wanafunzi)	Umri: Umri wa awali wa kubalehe Jinsia: Zote	INATIA MATUMAINI	Kuongezeka kwa ufuutiliaji wa maeneo ya hatari shulen kuoneshwa kupunguza hatari ya uonevu wa kingono (ukatili wa mahusiano ya kimpenzi na unyanyasaji wa kingono) na kupunguza kushamiri na ujirudiaji; ufanisi zaidi wa gharama na uingiliaji kati usiotumia rasilimali nydingi kuliko programu zinazofanyika darasani	Kubadilika mazingira pekee hakuwezi kubadilisha ukatili kwa kuwa unapaswa kuchagizwa na tabia na desturi saidizi; uingiliaji kati huu unapaswa kuchagizwa na mabadiliko ya sera na programu za mabailiko ya tabia	Kuhama mipaka
Utumiaji wa sera na desturi ili kuzuia ukatili wa kingono shulen (kwa mfano, matumizi ya sera za kutovumilia kabisa ukatili wa kingono, arifa, na mafunzo ya kupinga ukatili kwa wafanyakazi)	Umri: Wote Jinsia: Zote	INATIA MATUMAINI	Ushahidi uliopo unasema kwamba suala hili linaweza kupunguza uonevu unaoripotiwa na watu wengine, ujeuri anaojiripoti mtu binafsi, na tabia za jeuri zinazotokana na kushuhudia ukatili	Huhitajika kuchagizwa na mabadiliko amilifu ya kijamii katika mazingira ya shule; mbinu ya shule nzima ni ngumu kutathmini, hivyo ushahidi ni kidogo; ushahidi huunga mkono vipengele mbalimbali vya mbinu hiyo	Njia za mlango III; Nyenzo Nzuri ya Shule
Matumizi ya kulinda sera na taratibu kwa ajili ya mashirika yanayowahudumia watoto na vijana (kwa mfano, uchunguzi wa lazima wa usuli kwa ajili ya wafanyakazi, kutoa ripoti kwa lazima, kanuni za maadili, tathmini za usalama za kila mwaka, mifumo isiyobainisha jina ya kuripoti ukatili)	Umri: Wote Jinsia: Zote	WENYE BUSARA	Hujumuisha matumizi ya sera na taratibu mbalimbali ili kuwalinda watoto dhidi ya ukatili wa kingono kwa watoto, ambazo zote zimewekewa nadharia ili kuwalinda watoto	Ushahidi kidogo kuhusu matokeo ya kulinda ili kuzuia ukatili wa kingono dhidi ya watoto	Sera na taratibu mbalimbali kutoka katika sekta zote (kwa mfano, Ulinzi wa Kimataifa kwa Watoto katika Michezo; Mafunzo ya Kundi ya Redwoods; Kamisheni ya Kifalme ya Australia katika Ushughulikiaji wa Kitaasisi wa Ukatili wa Kingono kwa Watoto)
Ujengaji wa uelewa kuhusu unyanyasaji na unyonyaji wa kingono wa mtandaoni kwa wanafunzi, wazazi na walimu	Umri: Wote Jinsia: Zote	WENYE BUSARA	Lengo la kujenga uelewa mionganini mwa walimu, wazazi na wanafunzi kuhusu hatari zinazohusiana na teknolojia na intaneti; kufunga tovuti na programu mahususi	Haja ya ushahidi wa ziada katika matokeo na ufanisi wa mbinu hii	Uvinjari Salama
Ubadilishaji wa mazingira halisi katika mazingira ya misaada ya kibinadamu (kwa mfano, taa, choo, sehemu rafiki kwa ajili ya watoto kucheza)	Umri: Wote Jinsia: Zote	WENYE BUSARA	Makubaliano ya jumla mionganini mwa watendaji wa haki za binadamu kwamba maboresho katika mazingira halisi ni muhimu ili kuwawezesha wanawake na watoto kuwa salama wakati wa uhamisho	Ukosefu wa ushahidi thabiti ili kuweka kumbukumbu ya mkakati huu	Maeneo Rafiki kwa Mtoto (CFS)

Matokeo ya Kamisheni ya Kifalme ya Australia katika Ushughulikiaji wa Kitaasisi wa Ukatili wa Kingono kwa Watoto

Dkt. Ben Mathews, Chuo Kikuu cha Teknolojia cha Queensland, Australia

Serikali ya Australia ilianzisha Kamisheni ya Kifalme ya Australia katika Ushughulikiaji wa Kitaasisi wa Ukatili wa Kingono kwa Watoto ili kushughulikia ukatili wa kingono ulioenea sana katika mashirika yanayowahudumia watoto na vijana (CYSO) na hitaji la kuunda uzuiaji bora vitendo viovu, ubainishaji wa kesi, na ushughulikiaji.¹⁵ Kupitia uchunguzi kifani, utafiti na zaidi ya mashauriano ya watu 8,000, Kamisheni ya Kifalme ilibainisha udhaifu katika uzuiaji wa CYSO na ikatoa mapendekezo ya kubadili sheria, sera, na desturi ili kuimairsha ukomeshaji wa ukatili wa kingono kwa watoto katika CYSO. Mapendekezo haya yalijumuisha mkazo katika sheria na usimamizi wa nje, yikitambua kwamba uzingatiaji unaofanywa na CYSO kwa kutumia hatua stahiki unasaidiwa vizuri na sheria.

Tume ya Kifalme ilipendekeza utekelezaji wa Viwango 10 vya Usalama wa Mtoto katika CYSO.¹⁶ Mifano hii husisitiza uzuiaji kupitia sera ya shirika, uchunguzi, kanuni za maadili, kufuatilia utekelezaji, mazingira salama, elimu/mafunzo, na kushughulikia kesi na kutoa ripoti. Mifano ya mapendekezo hujumuisha:

- Viwango vya Usalama wa Mtoto vinapaswa kuwekwa katika Kanuni mpya za Kitaifa kwa ajili ya Mashirika ya Usalama wa Mtoto na kupitishwa na Baraza la Serikali za Australia
- Serikali za majimbo na maeneo zinapaswa kuzielekeza taasisi zote zinazojihusisha katika kazi inayohusiana na mtoto ili kukidhi Viwango vya Usalama wa Mtoto
- Matakwa ya kisheria ili kuzingatia Viwango vya Usalama wa Mtoto vinapaswa kujumuisha taasisi zote zinazofanya shughuli za elimu, afya, dini, huduma kwa watoto, mafunzo na makazi, vilevile huduma na shughuli maalumu kadhaa
- Serikali za majimbo na maeneo zinapaswa kuhakikisha kuna chombo huru cha usimamizi ili kusimamia na kuwezesha utekelezaji wa Viwango vya Usalama wa Mtoto

Sera na Taratibu za Ulinzi: Kuzuia Ukatili wa Kitaasisi

Ulinzi ni mchakato wa kuwalinda watoto dhidi ya unyanyasaji au kupuuzwa, kuzuia kuathiriwa afya yao na ukuaji, na kuhakikisha wanakuwa katika mazingira yanayoendana na utoaji wa huduma salama na fanisi inayosaidia watoto kuwa na fursa kubwa katika maisha kuingia katika utu uzima kwa mafanikio.¹⁷ Ulinzi ndani ya mashirika yanayowahudumia watoto na vijana (CYSO) unaweza kujumuisha sera mbalimbali, taratibu na desturi ambazo mashirika yanaweza kuzitekeleza ili kuzuia ukatili wa kingono kwa watoto usitokee na kuhakikisha ushughulikiaji wa haraka pale ambapo ukatili utaripotiwa au kubainishwa. Hizi huweza kujumuisha mambo yafuatayo:^{18,19,20,21}

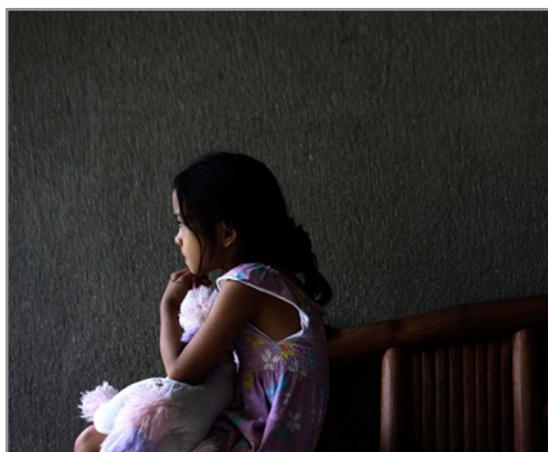
- Uhakiki wa lazima wa historia ya uhalifu kwa ajili ya mameneja, wafanyakazi na watu wanoajitolea
- Mafunzo ya lazima kwa mameneja, wafanyakazi na watu wanoajitolea mara kwa mara
- Kanuni za maadili
- Matakwa ya lazima ya kutoa ripoti haraka
- Mifumo ya kutoa ripoti kuhusu ukatili — ikiwa ni pamoja na kutoa ripoti bila kujulikana (kwa mfano, simu ya bila malipo)
- Taratibu za kuchugunza kesi zilizoripotiwa
- Tathmini ya usalama ya lazima ya kila mwaka
- Sera za usalama (kwa mfano, usimamizi, kuondoa kukutana faraghani ana kwa ana, usafirishaji)
- Ufutiliaji endelevu na tathmini ya sera za ulinzi
- Kamati za usalama

Kama ilivyoshuhudiwa na sababu kadhaa zinazochangia matukio ya ukatili wa kingono dhidi ya watoto, kuzuia ukatili wa kingono wa kitaasisi katika mashirika kunahitaji uwekezaji mkubwa katika kuwalinda watoto: mabadiliko yanahitajika katika sera, desturi, na utamaduni wa mashirika.

Uingliaji kati huu uliainishwa kuwa**WENYE BUSARA**

Mfano wa Ushughulikiaji wa Kitaifa wa WePROTECT Global Alliance ili Kuzuia na Kushughulikia Unyonyaji na Unyanyasaji wa Kingono kwa Mtoto Mtandaoni

Preventing and Tackling Child Sexual Exploitation and Abuse (CSEA):
A Model National Response

WePROTECT
GLOBAL ALLIANCE

November 2016

Tathmini ya kina iliyofanywa na WePROTECT Global Alliance kuanzia mwaka 2018 ilibaini kwamba unyonyaji na unyanyasaji wa kingono kwa mtoto mtandaoni (CSEA) ni muundo wa ndani kabisa wa uhalifu wa mtandaoni wa kisasa na ni moja kati ya miundo yenye changamoto sana ya CSEA ili kuzuia na kushughulikia kesi.²² Katika kushughulikia tatizo linalokuwa la CSEA ya mtandaoni, WePROTECT Global Alliance walijihuisha katika mchakato wa mashauriano pamoja na wadau mbalimbali katika sekta zote ili kuunda Mfano wa Mpango wa Kitaifa wa Kushughulikia kesi ili Kuzuia na Kutatua CSEA (MNR), ambao unaeleza uwezo unachitajika kwa wadau wote, serikali, wakala wa utekelezaji wa sheria, tasnia na asasi za kiraia, ili kuratibu maendeleo ya hatua ya kina inayochukuliwa na taifa.

MNR inaelezea uwezo muhimu na matokeo katika maeneo na vipengele sita, ikiwa ni pamoja na utawala, haki ya uhalifu, waathiriwa, jamii, tasnia na vyombo vyaa habari na mawasiliano.

Kwa ujumla, uwezo huu unashughulikia mawanda ya vingiliaji kati, kuanzia jitihada za kuzuia zilizojikita katika kujenga uelewa na kutoa elimu hadi utoaji wa huduma ili kushughulikia tatizo, kuhukumu na kumsimamia mkosaji.

Pamoja na kueleza utendaji, mbinu bora na matokeo yanayotarajiwa, MNR huelezea "viwezeshi" vinavyotakiwa kama msingi wa mafanikio, ikiwa ni pamoja na ushirikiano wa sekta kadhaa, tasnia nydingi; rasilimali watu na rasilimali fedha za kutosha; mazingira wezeshi ya kutoa ripoti pamoja na mafunzo ya kutosha na kujenga uelewa kwa watoa huduma; na miongozo ya kisheria na kisera inayofungwa na mfumo wa utoaji haki unaofanya kazi.

Kwa maeleo zaidi kuhusu Mfano wa Mpango wa Kitaifa wa Kushughulikia Kesi ili Kuzuia na Kutatua CSEA (MNR) wa WePROTECT Global Alliance, tembelea weprotect.org/the-model-national-response/.

MSAADA KUTOKA KWA MZAZI NA MLEZI

AINA YA UINGILIAJI KATI	KUNDI LA UMRI/JINSIA	UFANISI	UWEZO	UPUNGUFU	MIFANO YA UINGILIAJI KATI
Programu za malezi ili kuzuia ukatili wa mapenzi kwa vijana wadogo	Umri: Umri wa balehe katika hatua za awali na baadaye Jinsia: Zote	WENYE UFANISI	Ushahidi unapendekeza kwamba programu za kielimu zenye vipengele vingi zilizotolewa kwa wafanyakazi, wanafunzi, na wazazi wao kuhusu afya ya ngono, tabia hatari za kingono, na mimba za utotoni zina ufanisi katika kupunguza shughuli za kingono mionganoni mwa vijana wenye umri wa kubalehe walio katika katika shule za sekondari	Utafiti wa ziada ulihitajika kuhusu athari za uingiliaji katika aina kadhaa za ukatili wa kingono ndani ya mahusiano ya kimapenzi.	Familia kwa ajili ya Mahusiano Salama ya Mapenzi katika nchi zenye uchumi wa juu
Programu za kutembelea nyumbani	Umri: Wazazi watarajija/utoto wa awali Jinsia: Zote	INATIA MATUMAINI	Tafiti nchini Marekani zimeonyesha kwamba wauguzi wanaotembelea nyumba za familia zenye vipato vyaa chini katika miaka miwili ya kwanza ya maisha ya mtoto walichangia kupunguza majeraha ya utotoni na mimba ambazo hazikupangwa vilevile walisaidia kuongeza utambuzi wa wazazi kuhusu ukatili wa kingono kwa watoto	Kuwa na taarifa chache kuhusu athari za uingiliaji katika kuzuia ukatili wa kingono kwa watoto wakati wa utoto au uzoefu wa utotoni/umri wa balehe wa ukatili wa kingono baadaye maishani; ushahidi mwagine unaoingiliana kuhusu athari hutegemea utekelezaji kwa uaminifu	Ushirikiano katika Muuguzi na Familia
Programu za malezi ili kuboresha mawasiliano katika ya mzazi na mtoto	Umri: Umri wa balehe katika hatua za awali na baadaye Jinsia: Zote	INATIA MATUMAINI	Hujenga uelewa kwa kuangazia majukumu ya wazazi katika kuwasaidia watoto wao kuzuia ukatili wa kingono kwa watoto na ukatili uliojikita katika jinsia, kuhamasisha tafakuri, mazungumzo na kuchukua hatua	Utafiti wa ziaida ulihitajika kuhusu upunguzaji halisi katika uonevu wa ukatili wa kingono	Programu za Masuala ya Familia

UCHUNGUZI KIFANI

Familia Familia kama Shule za Mafunzo ya Mahusiano Salama

Tafiti zinaonyesha kwamba programu zinazojikita katika kuwasaidia vijana katika umri wa balehe kuhimili uhusiano wa kimapenzi zinaweza kujenga stadi za mahusiano ya kimapenzi yenye kuzingatia afya na kupunguza baadhi ya hatari zinazohusiana nayo. Ushahidi unaonyesha kwamba familia zina ushawishi mkubwa na unaodumu kwa vijana walio katika umri wa balehe na kwamba katika familia ndipo mahali ambapo vijana wanaanza kupata ujuzi wa mahusiano, maarifa na maadili.²³ Kuna jukumu muhimu ambalo wazazi wanaweza kulitekeleza katika kuzuia ukatili na unyanyasajji wa kingono.

Kwa mfano, lengo la Familia kwa ajili ya Mahusiano Salama ya Kimapenzi, programu ya kifamilia ya mahusiano salama ya kimapenzi, ni kuhamasisha na kuwezesha mazungumzo kati ya vijana na watoa huduma wao kuhusu ukatili wa mahusiano ya kimapenzi. Mbinu hii ya uzuiaji imejikita katika mtazamo wa kiekolojia na kijamii na haiingiliani na vijana moja kwa moja. Badala yake, inahamasisha mabadiliko katika muktadha wa familia, hususani ili kuimarisha maadili na tabia njema zilizofunzwa katika maeneo mengine (kwa mfano, shule). Tathmini ya programu hii kupitia jaribio la udhibiti la kinasibu nchini Marekani ilibaini ongezeko la mitazamo ya mtoa huduma kuhusu ubaya wa ukatili katika mahusiano ya kimapenzi, ufanisi wa kushughulikia tatizo kwa ajili ya kuzuia ukatili katika mahusiano ya kimapenzi na ufanisi binafsi kwa ajili ya kuzungumza kuhusu ukatili katika mahusiano ya kimapenzi, kuongezeka maarifa kuhusu ukatili katika mahusiano ya kimapenzi, kupungua kwa kukubali ukatili katika mahusiano ya kimapenzi, na kuongezeka kwa stadi ya mawasiliano kwa vijana wa umri wa balehe. Hata hivyo, ushiriki katika programu ulihusishwa kwa kiasi kikubwa na kupungua kwa ukatili wa kingono wa kimwili.

Uingliaji kati huu uliainishwa kuwa WENYE UFANISI

UIMARISHAJI WA KIPATO NA UCHUMI

AINA YA UINGILIAJI KATI	KUNDI LA UMRI/JINSIA	UFANISI	UWEZO	UPUNGUFU	MIFANO YA UINGILIAJI KATI
Uhamishaji wa fedha	Umri: Umri wa balehe katika hatua za awali na baadaye Jinsia: Mwanamke	INATIA MATUMAINI	Ushahidi wenye nguvu kwamba uhamishaji wa fedha unawenza kuwawezesha kiuchumi wanawake na wasichana na kutoa rasilimali ili kuendeleza elimu yao na kupunguza ufanyaji wa ngono kiholela, kupungua kwa ndoa za mapema, za utotoni na ngono zisizostahiki	Kuna ushahidi mwinci wa kupungua kwa ukatili wa kingono na kimwili dhidi ya wanawake watu wazima lakini kuna ushahidi mdogo kwa watoto na wavulana katika umri wa balehe, ambao kimsingi upo kwenye matokeo ya ndoa za utotoni na ngono za kimiamala na za watu wenyewe kutofautiana kabisa kiumri	Programu ya Uhamishaji Fedha za Kijamii ya UNICEF Malawi
Programu za kina zinazojumuisha ushauri na mafunzo ya usimamizi wa fedha ndogo (kwa mfano, taarifa kuhusu haki, utatuzi wa migogoro, afya ya masuala ya ngono na uzazi, usawa wa kijinsia na mafunzo ya elimu ya masuala ya fedha, ikiwa ni pamoja na kuweka mpango wa biashara na usimamizi wa bajeti)	Umri: Umri wa balehe katika hatua za awali na baadaye Jinsia: Mwanamke	INATIA MATUMAINI	Programu zenyeye sura nydingi ambazo zinaathiri matokeo kadhaa, ikiwa ni pamoja na ajira, kupungua kwa ndoa za utotoni, mimba za utotoni na ngono ya kulazimishwa.	Kwa sababu ya hali ya unyeti ya programu hizi, ni vigumu kuthibitisha matokeo ya moja kwa moja ya uingiliaji kati wa uwezeshaji wa kiuchumi bila kuzingatia vipengele vingine vya programu hii	Uwezeshaji na Riziki kwa ajili ya Programu ya Vijana walio katika umri wa balehe

UCHUNGUZI KIFANI

Uwezeshaaji na Riziki kwa ajili ya vijana walio katika Umri wa Balehe (ELA)

Programu ya Uwezeshaaji na Riziki kwa ajili ya vijana walio katika umri wa balehe (ELA) huwawezesa wasichana walio katika umri wa balehe (umri kati ya miaka 14 na 20) kupata ushauri na mafunzo kuhusu usiamamizi wa fedha. Ukiwa umeanzishwa na BRAC nchini Bangladesh, ELA hujumuisha stadi za riziki na maisha pamoja na uwezeshaaji kiuchumi. Mafunzo yanatolewa kuititia klubu za vijana badala ya shulen, jambo linalomaanisha kwamba vijana ambao hawapo shulen wanaweza pia kuipata programu hii. Kulingana na muundo wa kuwajenga vijana, programu hii inatoa taarifa kuhusu haki, masuluhihi ya migogoro, afya, masuala ya kijinsia (ikiwa ni pamoja na afya ya masuala ya ngono na uzazi), na mafunzo ya masuala ya fedha (ikiwa ni pamoja na kuweka mpango wa biashara na usimamizi wa bajeti).²⁴

ELA kwa sasa inatakelezwa katika nchi kadhaa. Nchini Uganda, ambapo 60% ya idadi ya watu wana umri wa miaka 20, uingiliaji kati ulilenga kuleta unafuu dhidi ya vikwazo vya mitaji ya watu ambavyo wasichana wadogo wanakabiliana navyo kwa kuwapatia mafunzo ya ufundi na taarifa kuhusu ngono, uzazi na ndoa. Tathmini ya kina iliyotolewa na Benki ya Dunia imepata matokeo yanayodumu kwa muda mrefu. Miaka minne baada ya uingiliaji kati, wasichana katika jamii zilizofikiwa walikuwa na uwezekano mara tano zaidi wa kujihusisha katika shughuli zinazozalisha kipato, ikifikia ongezeko la 48% kwenye ngazi za msingi, matokeo ambayo karibu yote yanaongozwa na na uhusikaji wao mkubwa katika kujiajiri. Ujauzito wa utotoni ulipungua kwa theluthi moja, na ndoa za utotoni au kuishi pamoja kulipungua haraka sana. Jambo la kushangaza, kiwango cha wasichana wanaoripoti kufanya ngono kinyume cha matakwa yao kilipungua kwa karibu theluthi moja na umri unaotazamiwa kuwa na ndoa na kuzaa watoto ulisogezwa mbele. Matokeo haya yanaangazia uwezekano wa programu yenye sura nyingi ambayo inaonesha utoaji wa stadi kuwa uingiliaji kati wa kisera ambao unatekelezeka na wenye ufanisi wa gharama ili kuboresha uwezeshaaji wa kiuchumi na kijamii wa wasichana kwa zaidi ya upeo wa miaka minne.²⁵

Uingiliaji kati huu uliainishwa kuwa INATIA
MATUMAINI

HUDUMA ZA KUSHUGHULIKIA TATIZO NA MSAADA

AINA YA UINGILIAJI KATI	KUNDI LA UMRI/JINSIA	UFANISI	UWEZO	UPUNGUFU	MIFANO YA UINGILIAJI KATI
Mbinu za ushauri na tiba viungo kwa wahanga	Umri: Wote Jinsia: Zote	WENYE UFANISI	Imeonyesha kupunguza dalili zinazohusiana na matukio ya kiwewe, ikiwa ni pamoja na ufitchuaaji wa ukatili wa kingono	Inapaswa kutekelezwa kwa kuunganisha huduma nyngine za kushughulikia kesi na kutoa msaada	Tiba ya Utambuzi wa Kitabia Inayojikita katika Kiwewe (TF-CBT)
Tiba viungo yenye mifumo mingi kwa ajili ya mtoto/kijana aliyefanya uhalifu	Umri: Umri wa balehe katika hatua za awali na baadaye Jinsia: Zote	WENYE UFANISI	Inashughulikia maoni na mitazamo wa mtoto kuhusu uzoefu na mahusiano ya kingono yanayofaa umri, vilevile mitazamo ambayo inachangia kufanya uhalifu	Inapaswa kutekelezwa kwa kuunganisha huduma nyngine za kushughulikia kesi	Tiba ya Mifumo Mingi – Tatizo la tabia ya Kingono; Tiba ya Utambuzi wa Kitabia (CBT); Mizunguko ya Usaidizi na Uwajibikaji (CoSA)
Mifumo ya usaidizi wa mtoto na mifumo husika ya ushughulikiaji kesi (kwa mfano, sekta ya afya, sekta ya elimu, ustawi wa jamii, huduma za ulinzi wa mtoto)	Umri: Wote Jinsia: Zote	WENYE BUSARA	Mahali ambapo huduma zinapatikana, ikiwa ni pamoja na kutoa ushauri na huduma pana za kijamii, ushahidi unasema kwamba upatikanaji wa huduma na uingiliaji kati mahususi unaweza kusaidia kuvunja mzunguko wa ukatili; ushughulikiaji kesi wa ukatili wa kingono kwa watoto na vijana wadogo huhitaji kuunganishwa kwenye mifumo mipana ya kitaifa ya ulinzi wa mtoto, kukiwa na ushahidi unaoendelea kuonesha kwamba wakala muhimu, kama vile idara za serikali za afya na ustawi, ulinzi wa mtoto, polisi na watoa huduma wa afya wanatakiwa kuhusishwa ili kuhakikisha mahitaji yote ya wahanga yanafikiwa	Wakati mifumo hii ni muhimu sana, ikiwa peke yake haitoshi kuzuia ukatili wa kingono dhidi ya watoto na vijana wadogo; inatakiwa kuonekana kama sehemu ya mikakati mipana inayojumuisha uziaji	Mifano kadhaa kutoka duniani kote (kwa mfano, Rejesta ya Kitaifa ya Ulinzi wa Mtoto nchini Afrika Kusini; MARAC nchini Brazili Breeze of Hope nchini Bolivia)
Uingiliaji kati wa huduma ya malezi, ikiwa ni pamoja na huduma za usitawi wa jamii	Umri: Wote Jinsia: Zote	WENYE BUSARA	Programu mbadala za huduma ambapo familia za malezi na undugu zainasaidiwa na huduma kadhaa, ili kuboresha matokeo kwa ajili ya watoto	Inapaswa kutekelezwa kwa kuunganisha huduma nyngine za kushughulikia kesi	Huduma ya Kina ya Malezi
Uchunguzi katika mazingira ya huduma ya afya.	Umri: Wote Jinsia: Zote	WENYE MGOGORO	Inaweza kuongeza ubainishaji wa waajiriwa na kufikia matibabu pale inapojumuishwa na uingiliaji kati wa ufuatilaji; inapaswa kufanyika kama sehemu ya maulizo ya kitabibu yakijumuishwa na uingiliaji kati	Inapaswa kujumuishwa na uingiliaji kati wenye ufanisi pale ambapo uchunguzi ni mzuri ili kuepuka matokeo mabaya	Miongozo ya NICE

UCHUNGUZI KIFANI

Bolivia: Taasisi ya A Breeze of Hope

Brisa de Angulo, mwazilishi wa Breeze of Hope.

Katika bonde la Cochabamba, Bolivia, Taasisi ya A Breeze of Hope (ABH) unatoa sauti ya msaada usiotarajiwa na unaobadilisha maisha kwa waathiriwa wa ukatili wa kingono utotoni.²⁶ Kituo hiki ni cha kwanza cha aina yake nchini Bolivia, kikitoa huduma za kina kwa watoto na vijana walio katika umri wa balehe. ABH hutoa huduma za afya ya kimwili na kisaikolojia, vilevile hutoa msaada wa kisheria. Kilianzishwa na mwanasheria, mwanaharakati na mhanga Brisa de Angulo, Taasisi A Breeze of Hope imejengwa katika msingi wa uzoefu wa wale ambao waliishi katika ukatili wa kingono na hutumia mbinu ya kiubunifu ikiambatana na desturi bora za kimataifa. ABH inafuatilia malengo mapana matatu:

- 1. Kurejesha haki na maisha ya watoto wahanga wa ukatili wa kingono:** ABH inatoa usaidizi wa kisaikolojia wa kitaalamu, usaidizi wa kina wa kisheria na huduma pana za kijamii kwa wahanga na familia zao.
- 2. Kuzuia ukatili wa kingono:** ABH inahamisha desturi za kijamii na sheria ambazo zinawezesha ukatili wa kingono kutokea kwa kuzielimisha jamii zinazofanyia kazi mabadiliko ya sera ya umma, na kutetea ulinzi wa haki za binadamu.
- 3. Kuhamasisha maendeleo ya afya ya utotoni:** ABH inavunja mzunguko wa urithi wa vizazi kadhaa wa ukatili kwa kuendeleza njozi nzuri, isiyo ya vurugu, inayowatatea wanawake, na inayozingatia haki ili kuwalea watoto wafikie utu uzima wenye afya.

Picha kwa hisani Taasisi ya A Breeze of Hope

Mbinu hii ya kina ya utoaji wa huduma, usaidizi wa kisheria, na uzuiaji imeleta matokeo makubwa kwa vijana wadogo wa Bolivia na familia zao, ambao wanaweza kutumia huduma za ABH bila malipo. Tangu kuanzishwa kwake mwaka 2004 hadi 2016 ni maarufu sana. ABH imefanya yafuatayo:

- Imefanikisha na kudumisha kiwango cha kushitakiwa cha 96% katika kesi za mdomo ambazo wameshiriki, ukilinganisha na 2% kushitakiwa kabla ABH kuwepo
- Ilitoa huduma ya bure bila malipo kwa waathiriwa zaidi ya 1,500 wa ukatili wa kingono kwa watoto na vijana wadogo
- Ilitoa mafunzo kwa zaidi ya washiriki 100,000 katika mikutano na warsha, na kozi za baada ya kuhitimu chuo.
- Iliunda Mtando wa Vijana Dhidi ya Ukatili wa Kingono mwaka 2016, ambapo vijana wao wenyewe wanaongoza utetezi na kufikia jamii kwa njia ya vyombo vyia habari, vilevile vijana hukutana wao kwa wao shulenii, katika matukio ya kijamii na maonyesho

Uingliaji kati huu uliainishwa kuwa WENYE BUSARA

MAONI YA MTAALAMU

Kutumia Watetezi wa Kesi Kuboresha Utumiaji wa Huduma za Ukatili Dhidi ya Watoto katika maeneo mbalimbali ya Kutoa Huduma kwenye Vituo vya Kutoa Huduma ya Afya ya Umma

Dkt. Lina Digolo, LVCT Health, Nairobi, Kenya

Utoaji wa huduma za afya kwa watoto wahanga wa ukatili ni changamoto inayoongezeka, hasa katika bara la Afrika Kusini mwa Jangwa la Sahara. Sababu kubwa inayochangia hali hii ni wafanyakazi wa huduma ya afya kutoweza kutoa msaada wa ziada katika kuwezesha rufaa, na kuwaunganisha watoto wahanga katika sehemu mbalimbali za kutolea huduma. LVCT Health, shirika la kiraia nchini Kenya, lilenga kutafuta ukubalikaji wa kutumia wafanyakazi wa afya wasio wataalamu, walifunzwa kama watetezi wa kesi, ili kuwasindikiza wahanga watoto wa ukatili kwenda katika vituo mbalimbali vya rufaa ndani ya vituo vya afya nchini Kenya.

Desturi Bora/Programu Inayotia Matumaini

Watetezi wa kesi walibainishwa na uongozi wa hospitali kutoka katika idadi ya wanafunzi waliopo mafunzioni (wanafunzi wa vyuo vikuu) ambao waliwekwa katika kila

kituo cha afya. Walipewa mafunzo ya siku tatu, yaliyolenga kuwapatia watetezi wa kesi taarifa za msingi kuhusu ukatili dhidi ya watoto, ikiwa ni pamoja na aina: kanuni zinazoongoza kwa ajili ya kutoa huduma kwa mtoto mhanga wa ukatili, jinsi ya kuwasiliana na watoto, na jinsi ya kutoa rufaa za usaidizi. Baada ya mafunzo, watetezi wa kesi, waliwekwa katika idara za wagonjwa wa nje na walipewa kazi ya kuwasindikiza watoto wote wahanga na watoa huduma wao katika sehemu mbalimbali za kutoa huduma. Kila mfanyakazi aliunganishwa pamoja na mshauri wa LVCT kwa ajili ya usaidizi endelevu, unaotolewa katika mikutano ya ana kwa ana ya kila mwezi. Mitazamo ya ufaafu wa watetezi wa kesi ilitathminiwa kwa kutumia mahojiano ya kina pamoja na watoto, vilevile mahojiano na majadiliano ya kundi pamoja na watoa huduma.

Matokeo

Matumizi ya wafanyakazi wa kesi ili kuwasaidia watoto wahanga wa ukatili yalikubaliwa kwa watoto, watoa huduma na wafanyakazi wa afya. Watoa huduma za afya na watoto wahanga, waliripoti kwamba utetezi wa kesi ulisaidia katika kuharakisha upataji wa huduma, kurahisisha mizunguko ya kwenye vituo vya huduma za afya, na kuwasaidia waelezee matatizo yao kwa watoa huduma mbalimbali.

Wafanyakazi wa huduma za afya waliripoti upatikanaji wa huduma kwa haraka na kikamilifu, kwa sababu ya kuhusishwa kwa watetezi wa kesi. Kwa ujumla, vingiliaji kati huu ulisababisha uongezekaji wa idadi ya watoto wahanga ambao walipokea huduma ya kina katika vituo viwili vya afya wakati wa kipindi cha utafiti.

Mazingatio muhimu kwa ajili ya kuboresha ufikiaji wa huduma za kina kwa watoto wahanga wa ukatili ni kama yafuatayo:

- Ubainishaji wa watu ambao wanaweza kufanya kazi kama wasindikizaji wa watoto wahanga katika sehemu mbalimbali zinazotoa huduma
- Mafunzo na unasihi endelevu wa wafanyakazi wasio wataalamu

ELIMU NA STADI ZA MAISHA

AINA YA UINGILIAJI KATI	KUNDI LA UMRI/JINSIA	UFANISI	UWEZO	MAPUNGUFU	MIFANO YA UINGILIAJI KATI
Ukatili wa uhusiano wa kimapenzi kwa vijana walio katika balehe Programu za kuzuia ambazo zinajikita katika uhusiano wenye afya	Umri: Umri wa balehe katika hatua za awali na baadaye Jinsia: Zote	WENYE UFANISI	Programu zinazohamasisha mahusiano yenye afya zimeonekana kuwa zenye ufanisi zaidi ikiwa ni tendanishi, zimetolewa katika vipindi kadhaa, matumizi ya takwimu za sehemu husika kuhusu ukatili wa kingono na mahususi kiutamaduni na taarifa husika katika mtaala na lengo la kubadilisha mitazamo badala ya kutoa taarifa tu	Kubadilika kwa mitazamo huwa ni suala la muda mfupi na hurudi nyuma katika viwango vya uzuiaji baada ya vipindi vifupi vya ufuatiliaji	Mahusiano Salama; Nyenzo za Mafanikio
Programu za shulenzi za uhusiano salama wa kimapenzi	Umri: Umri wa balehe katika hatua za awali na baadaye Jinsia: Zote	WENYE UFANISI	Utafiti mwangi husaidia ufanisi wa uingiliaji katika kupunguza uonevu wa makundi rika, ukatili wa kingono, na kupindua desturi zinazounga mkono ukatili	Huhitaji kuwa mahususi kwa umri na jinsia, vilevile ifae kitamaduni na kijamii; programu zinapaswa kushughulikia tabia za wasichana na wavulana kwa pamoja	Programu ya mahusiano salama ya kimapenzi (inatekeleza na kutathminiwa katika HIC na LMIC); programu pacha
Programu za shulenzi za kubadilisha tabia zinazolenga uingiliaji kat uusio wa moja kwa moja	Umri: Umri wa balehe katika hatua za awali na baadaye Jinsia: Zote	WENYE UFANISI	Tathmini za kimajaribio zinaonesha kwamba programu ambazo haziingilii kati moja kwa moja zinaweza kusababisha kupunguza matukio ya uonevu wa kijinsia, ukatili, na kufuatiliwa; matokeo yanayotia moyo kutoka LMIC vilevile na kutoka kwenye programu ambapo ukatili wa kingono unashughulikiwa.	Hakuna ushahidi wa kuunga mkono mabadiliko ya tabia ya yanayoendelea au yaliyopo	Kumhusisha mtazamaji; Programu ya Kuzuia Ukatili ya Nukta ya Kijani
Mafunzo ya kujenga uwezo na kujilinda	Umri: Umri wa balehe katika hatua za awali na baadaye Jinsia: Zote	WENYE UFANISI	Tafiti kadhaa zimeonyesha kupungua kwa ukatili wa kingono kuftuata utekelezaji wa programu hiyo.	Utafiti wa ziada kuhusu ufanisi katika miktagha mbalimbali huhitajika.	"Hapana Inamaanisha Hapana"; IMpower
Programu za shulenzi ili kuzuia ukatili wa kingono kwa watoto	Umri: Umri wa balehe katika hatua za awali na baadaye Jinsia: Zote	INATIA MATUMAINI	Kuna baadhi ya viashiria kwamba uelewa wa watoto kuhusu ukatili na tabia za kujilinda baada ya kujihusisha kwenye programu za shule za kuzuia ukatili wa kingono	Utafiti zaidi unahitajika ili kutathmini matokeo ya kushamiri na matukio, makundi tofauti kadhaa na uwekaji wazi wa aina tofauti za ukatili	Vijana; Baki Salama; Zungumza, Kuwa Salama (zamani Mguso Mzuri, Mguso Mbaya)
Mazingira ya shule ambayo ni salama na wezeshi ("mtazamo wa shule nzima") ili kuhakikisha kwamba kuna sera na taratibu za shule	Umri: Wote Jinsia: Zote	WENYE BUSARA	Huhakikisha kwamba kuna sera na itifaki za shule ambazo ni jumuishi na za usawa, hulusisha uongozi wa shule na huendeleza mtaala na mbinu za kufundisha ambazo ni nyeti kwa desturi za kijamii na kijinsia na kutokuwa na usawa	Ushahidi wa ziada ulihitajika ili kutathmini matokeo katika kuzuia ukatili wa kingono	Nyenzo ya Shule Nzuri; Njia za Mlango III
Elimu na kujenga ufahamu kwa watu wazima ambao wanaingiliana na wanafunzi	Umri: Wote Jinsia: Zote	WENYE BUSARA	Yanaweza kusaidia kujenga uelewa kuhusu ukatili wa kingono, kwa hiyo kuongeza tabia za utambuzi na uingiliaji kat unaofanywa na watu wazima	Ushahidi wa ziada ulihitajika ili kutathmini matokeo katika kuzuia ukatili wa kingono	Mafunzo ya Mawakili wa Watoto ya Darkness to Light

UCHUNGUZI KIFANI

Mahusiano Salama ya Kimapenzi

Kumekuwa na mwitikio mkubwa wa kushiriki katika programu za mahusiano salama ya kimapenzi zinazotekelzeza katika HIC²⁷, na zaidi katika LMIC²⁸, huku kukiwa na matokeo yanayotia moyo. Lengo la programu hizi ni kushughulikia desturi za kijinsia na kutokuwa na usawa. Hata hivyo, ushahidi mwingi unaonesha kuwa ingawa programu nyingi za aina hiyo zinaonyesha mabadiliko chanya katika tabia, bado kuna ushahidi mdogo wa kupendekeza matokeo katika mabadiliko ya tabia.

Mahusiano Salama ya Kimapenzi ni programu moja ambayo imetathminiwa kwa kina ikiwa na matokeo mazuri katika tabia. Kimsingi imeandaliwa kwa ajili ya wanafunzi wa shule ya kati na sekodnari ya juu nchini Marekani (kuanzia umri wa miaka 11-18), programu hii inakosoa destuzi zinazounga mkono ukatili, huboresha na kuhimiza maarifa na tabia za kutafuta msaada na huimarisha stadi za mahusiano bora. Tathmini za programu hii zilibaini kupungua kwa ukatili na unyanyasaji wa kingono kwa hadi miaka minne baada ya kukamilisha programu hiyo.²⁹ Tathmini nyingine iligundua kwamba vijana ambao walikamilisha programu ya Mahusiano Salama ya Kimapenzi iliripotiwa kupungua kwa utendaji na uonevu wa ukatili katika mahusiano ya mapenzi kwa 56% na 92%, ikilinganishwa na makundi ya udhibiti. Utafiti wa ziada ulibaini kwamba programu hii pia iliwezesha kupungua kwa uonevu katika makundi rika na tabia ya kubeba silaha mwaka mmoja baada ya uingiliaji kati. Utafiti huu ulibainisha athari kama hizo katika jinsia na mkundi ya kimbari.

Uingliaji kati huu uliainishwa kuwa [WENYE UFANISI](#)

Programu za Shuleni ili Kuzuia Ukatili wa Kingono kwa Watoto

Mkakati mmoja wa uzuiaji kwa ukatili wa kingono kwa watoto huhusisha programu za kielimu zilizotolewa kwa watoto katika mazingira ya shule. Kuna baadhi ya viashiria kwamba uelewa wa watoto kuhusu ukatili na tabia za kujilinda baada ya kujihusisha kwenye programu za shule za kuzuia ukatili wa kingono unaoongezeka. Mapitio jumuishi yaliyofanywa na Fryda na Hulme³⁰ yaligundua maendeleo katika maarifa ya watoto kuhusu ukatili wa kingono katika tathmini 20 kati ya 23 zilizofanyiwa mapitio ya programu za kuzuia.

Maarifa yaliyotathminiwa yalijumuisha uelewa wa aina mbalimbali za ukatili, umiliki wa mwili, malezi, hali salama na zisizosalama, kusema "hapana" na uthubutu, kuwaambia watu wazima, kutunza siri na kutofautisha aina mbalimbali za mguso. Tathmini mbili kati ya 23 pia ziliripoti mabadiliko katika uwezo wa watoto kubainisha hatari. Mabadiliko yanayojikita hasa katika

maarifa na ushahidi wa matokeo katika viwango halisi vya kufichua kwa kiasi fulani ni madogo. Mapitio haya yaligundua tafiti mbili kati ya 23 zilizohusu uzuiaji wa ukatili wa kingono kwa mtoto ambazo ziliangalia mabadiliko katika ufichuaji. Hizi zote zilibaini uhusiano mzuri kati ya mazingira ya programu na ufichuaji wa ukatili wa kingono.

Walsh na wenzake.³¹ walifanya mapitio ya tafiti 24, zenyе jumla ya washiriki 5,802 katika shule za msingi na sekondari nchini China, Ujeruman, Uhispania, Taiwan, Uturuki na Marekani. Mapitio haya yaligundua ushahidi kwamba programu za shuleni za kuzuia ukatili wa kingono ziliwu na ufanisi katika kuongeza ujuzi wa washiriki katika tabia za kujilinda na maarifa ya dhana za uzuiaji wa ukatili wa kingono. Aidha, watoto walio katika programu ya uzuiaji wa ukatili wa kingono kwa mtoto walikuwa na uwezekano mkubwa wa kufichua ukatili wao kuliko watoto ambao hawakushiriki, na upataji wa maarifa haukuathiriwa kwa sehemu kubwa mwezi mmoja hadi miezi sita baada ya uingiliaji kati kwa ama makundi ya uingiliaji kati ya udhibiti. Hata hivyo, tafiti bado hazijapima kikamilifu manufaa ya muda mrefu ya programu hizi kwa maana ya kupunguza matukio au kushamiri ukatili wa kingono kwa watoto.

Uingiliaji kati huu uliainishwa kuwa

**INATIA
MATUMAINI**

V.

MAANA

Kwa ujumla, kuna sababu kadhaa ambazo ni muhimu kwa ajili ya kuzuia ukatili wa kingono dhidi ya watoto, bila kujali aina ya uingiliaji kati, ikiwa ni pamoja na zifuatazo:

Mpango wa kitaifa wa ushughulikiaji kuingizwa katika mifumo mipana ya ulinzi kwa watoto na vijana wadogo

Programu ambazo ni za jumla na zinashughulikia mambo kadhaa ambayo yanachangia desturi na tabia zinazounga mkono ukatili

Programu ambazo kimakuzi zinafaa au mahususi kwa umri na jinsia

Programu ambazo zinawalenga wanafunzi ambazo zinatolewa katika vipindi kadhaa, tendanishi kimwili, na shirikishi.

Mapitio ya ushahidi yalionyesha mapengo kadhaa makubwa ya ushahidi kwenye maeneo makuu. Kuna haja ya kuwekeza kwenye utafiti mahususi zaidi, mkazo ukiwa kwenye sayansi ya utekelezaji, ili kuelewa nini kinafanya kazi kwa awatoto na vijana wadogo katika miktadha mbalimbali. Maeneo mapana saba ambayo yanahitaji utafiti wa ziada na uzingatiaji ni kama yafuatayo:

- Ukuaji wa kiumri na kimaisha
- Jinsia, utambulisho wa kijinsia na mwelekeo wa kingono
- Ulemavu
- Athari za uingiliaji kati wa pamoja katika aina mbalimbali za ukatili dhidi ya watoto, ikiwa ni pamoja na ukatili wa kingono
- Mazingira ya mgogoro/baada ya mgogoro/msaada wa kibinadamu
- Ukatili wa kingono mtandaoni
- Mwingiliano kati ya ukatili dhidi ya watoto na wanawake

Mengi bado hayajaelewaka kuhusu mbinu zenyе matokeo makubwa sana, zenyе ufanisi wa gharama ili kuzuia ukatili wa kingono dhidi ya watoto. Pia, kama ambavyo mapitio haya ya ushahidi bora kabisa uliopo yanavyoonyesha, tuna maarifa ya kutosha na uelewa, vilevile umuhimu mkubwa wa kimaadili, kuchukua hatua sasa katikati ya janga la ugonjwa duniani ambalo linaathiri mamia ya mamilioni ya watoto na vijana wadogo. Tuna zana na nyenzo za kutusaidia kuchukua hatua; na kile ambacho kinahitajika zaidi ni kujihusisha katika kila ngazi, serikali za mitaa, kitaifa na kimataifa, ili kuibua nia ya kisiasa na rasilimali zinazohitajika kwa ajili ya mabadiliko makubwa ya kijamii, yanayoweza kufikiwa kwa watoto kila mahali.

**Tuna maarifa ya kutosha na uelewa, vilevile
umuhimu mkubwa wa kimaadili, kuchukua hatua
sasa katikati ya janga la ugonjwa duniani ambalo
linaathiri mamia ya mamilioni ya watoto na vijana
wadogo.**

MAREJEO

¹ Ukatili wa kingono hutumiwa kama istilahi kuu ambayo injumuisha aina kadhaa za matendo ya kingono kukutana au kutokutana, ikiwa ni pamoja na, lakini si tu, ukatili wa kingono kwa mtoto, kujamiihana kwa watu wenye uhusiano wa damu, ubakaji, ukatili wa kingono katika muktdha wa mahusiano ya kimpenzi, unyonyajii wa kingono, ukatili wa kingono wa mtandaoni na ukatili wa kingono wa bila kugusana. Krug, E. G., Dahlberg, L. L., Mercy, J. A., Zwi, A. B., na Lozano, R. (Eds.). (2002). *World report on violence and health*. Geneva, Uswisi: Shirika la Afya Duniani.

² Imechukuliwa kutoka Radford, L., Allnock, D., na Hynes, P. (2015). *Preventing and responding to child sexual abuse and exploitation: Mapitio ya ushahidi* (uk. 14). New York, NY: UNICEF.

³ Imetolewa kutoka: CDC: *Risk Factors for Sexual Violence Perpetration* (2019). <https://www.cdc.gov/violenceprevention/sexualviolence/riskprotectivefactors.html>

⁴ UNICEF (2014). *Hidden in plain sight: A statistical analysis of violence against children*. New York, NY: UNICEF.

⁵ Barth, J., Bermetz, L., Heim, E., Trelle, S., na Tonia, T. (2013). *The current prevalence of child sexual abuse worldwide: A systematic review and meta-analysis*. *International Journal of Public Health*, 58(3), 469-483.

⁶ VACS huongozwa na serikali za kitaifa na CDC kama sehemu ya ushirikiano wa Pamoja kwa ajili ya Wasichana.

⁷ INTERPOL (2018). *Towards a Global Indicator: On Unidentified Victims in Child Sexual Exploitation Material*. Bangkok, Thailand: ECPAT International.

⁸ Radford, L., Allnock, D., na Hynes, P. (2015). *Promising Programmes to Prevent and Respond to Child Sexual Abuse and Exploitation*. UNICEF.

⁹ Inafasiliwa kama majoribio ya wenzi wanaume kuhamasisha ujauzito kwa wenzi wao wanawake kupitia shinikizo la maneno na vitisho ili wapate ujauzito (ulazimishaji wa ujauzito), kuingilia moja kwa moja uzazi wa mpango (kuhujumu uzazi wa mpango), na vitisho na ulazimishaji unaohusiana na vendelezaji wa ujauzito au kuondoa (udhibiti wa matokeo ya ujauzito). Miller, E., na Silverman, J. (2010). *Reproductive coercion and partner violence: Implications for clinical assessment of unintended pregnancy*. *Expert Review of Obstetrics & Gynecology*, 5(5), 511-515.

¹⁰ Kwa mbinu, vigezo vya ujumuishaji, na matakwa ya ushahidi, tafadhalii tazama mapitio kamili ya ushahidi: togetherforgirls.org/svsolutions.

¹¹ Kwa maelezo zaidi kuhusu International Justice Mission tembelea, <https://www.ijm.org/guatemala>.

¹² Harris, A. J., Walfield, S. M., Shields, R. T., na Letourneau, E. J. (2016). *Collateral Consequences of juvenile sex offender registration and notification: Results from a survey of treatment providers*. *Sexual Abuse*, 28(8), 770-790.

¹³ Guedes A., Bott S., Garcia-Moreno C., Colombini M. (2016). *Bridging the gaps: a global review of intersections of violence against women and violence against children*. *Global Health Action*. 2016 Juni 20;9:31516.

¹⁴ International Center for Research on Women (2018): *Gender Equity and Male Engagement: It Only Works When Everyone Plays*. Washington, DC.

¹⁵ Mathews, B., & Collin-Vézina, D. (2019). *Child Sexual Abuse: Toward a Conceptual Model and Definition*. *Trauma, Violence, & Abuse*, 20(2), 131-148.

¹⁶ Saul & Audage, 2007; Kaufman, Hayes, & Knox, 2010; Wurtele & Kenny, 2012; Wurtele, 2012, 2014.

¹⁷ The National Society for the Prevention of Cruelty to Children (2019). *Safeguarding children and child protection*. Imetolewa kutoka <https://learning.nspcc.org.uk/safeguarding-child-protection/>.

¹⁸ Bohm, B., Zollner, H., Fegert, J. M., na Liebhardt, H. (2014). *Child sexual abuse in the context of the Roman Catholic Church: a review of literature from 1981-2013*. *Journal of Child Sexual Abuse*, 23(6), pp. 635-656.

¹⁹ Radford, L. Richardson-Foster, H. Barter, C. & Stanley, N. (2017) *Rapid Evidence Assessment: What can be learnt from other jurisdictions about preventing and responding to child sexual abuse: review for independent inquiry into child sexual abuse*, London: IICSA.

²⁰ Terry, K. (2008) *Understanding the sexual abuse crisis in the Catholic Church: challenges with prevention policies*, *Victims & Offenders*, 3(1), pp. 31-44.

²¹ Terry, K. and Freilich, J. (2012) *Understanding child sexual abuse by Catholic priests from a situational perspective*. *Journal of Child Sexual Abuse*, 21,pp. 427-455.

²² Kwa maelezo zaidi kuhusu Mfano wa Mpango wa Kitaifa wa Kushughulikia ili Kuzuia na Kutatua CSEA tafadhalii tembelea <https://www.weprotect.org/the-model-national-response/>.

²³ Foshee, V., Mcnaughton Reyes, H., Ennett, S., Cance, J., Bauman, K., & Bowling, J. (2012). 'Assessing the effects of Families for Safe Dates, a family based teen dating abuse prevention program,' *The Journal of Adolescent Health : Official Publication of the Society for Adolescent Medicine*, 51(4),349-56.

²⁴ Kwa maelezo zaidi, tembelea <http://www.brac.net/search/item/723-empowerment-and-livelihood-for-adolescents>.

MAREJEO

²⁵ Bandiera, O., Burgess, R., Goldstein, M., Buehren, N., Gulesci, S., Rasul, I., na Sulaiman, M. (2018). *Women's empowerment in action: Evidence from a randomized control trial in Africa (working paper)*. Imetolewa kutoka <https://www.ucl.ac.uk/~uctpimr/research/ELA.pdf>

²⁶ Kwa maelezo zaidi, tafadhalii tembelea <http://www.abreezeofhope.org/>.

²⁷ Fellmeth G. L. T., C. Heffernan, J. Nurse, S. Habibula and D. Sethi, 'Educational and Skills-based Interventions for Preventing Relationship and Dating Violence in Adolescents and Young Adults (Review)', *The Cochrane Library*, no. 6, 2013.

²⁸ Ricardo, Christine, Marci Eads na Gary Barker, 'Engaging Boys and Young Men in the Prevention of Sexual Violence: A systematic and global review of evaluated interventions,' *Sexual Violence Research Initiative*, Cape Town, 2011.

²⁹ Foshee, V. A., Bauman, K. E., Ennett, S. T., Linder, G. F., Benefitfield, T., na Suchindran, C. (2004). 'Assessing the long-term effects of the safe dates program and a booster in preventing and reducing adolescent dating violence victimization and perpetration,' *American Journal of Public Health*, 94(4), 619-624.

³⁰ Fryda, C.M, na Hulme, P.A. (2015). *School-based childhood sexual abuse prevention programs: An integrative review*. *J Sch Nurs.* 2015 Juni;31(3): 167-82.

³¹ Walsh, K., Zwi, K., Woolfenden, S., na Shlonsky, A.(2015). *School-based education programmes for the prevention of child sexual abuse*. *Cochrane database of systematic reviews*, 2015(4), Art-No.

WACHANGIAJI

Watu wafuatao wamechangia katika mapitio haya.
Tunashukuru kwa muda wao, utaalamu na maoni.

Ernie Allen

Brisa de Angulo

Rocio Aznar Daban

Amy Bank

Gary Barker

Dan Baum

Regina Benevides

Assefa Bequele

Stephen Blight

Katherine Brandon

Katelyn Brewer

Holly Burkhalter

Alex Butchart

Mark Canavera

John Carr

Brigette Delay

Lina Digolo

Helena Duch

Mary Ellsberg

Nicole Epps

Begoña Fernandez

David Finkelhor

Emma Fulu

Claudia Garcia-Moreno

Alessandra Guedes

Marci Hamilton

Chrissy Hart

Lori Heise

Jennifer Hegle

Susan Hillis

Florence Jacot

Rachel Jewkes

Kelly Shawn Joseph

Keith Kaufman

Berit Kieselbach

Elizabeth J. Letourneau

Daniela Ligiero

Bernadette J. Madrid

Greta Massetti

Catherine Maternowska

Ben Mathews

Shanaaz Mathews

Jim Mercy

Kim Miller

Amber Peterman

Lorraine Radford

Vidya Reddy

Robin Rennells

Erika Rowell

Joanna Rubinstein

Lauren Rumble

Simone dos Santos

Lemos Fernandes

Ramya Subramanian

Sandie Taylor

Alexandra Thomas

Andre Verani

Kerryanne Walsh

Muhtasari

OAK
FOUNDATION

THE EQUALITY
INSTITUTE

Together
for girls
STRENGTH IN NUMBERS